

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه هشتم اردی بهشت ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب:

۳- شور دوم لایحه اختیارات رئیس کل دارائی
۴- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

۱- تصویب صورت مجلس
۲- شور اول لایحه کارگران

(مجلس یکساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز ششم اردی بهشت ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد.

[۲ - شور اول لایحه بیمه کارگران]

رئیس - لایحه بیمه کارگران مطرح است. گزارش
کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر

کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر لایحه شماره
۲۸۴۷۰ دولت راجع به بیمه کارگران را با حضور آقای
وزیر بازرگانی تحت شور قرار داده و با توضیحاتی که

در اطراف مواد آن داده شد بالاخره با مواد زیر موافقت
حاصل شده اینک گزارش آن برای شور اول تقدیم میشود
رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای ملک مدنی.
ملک مدنی - بنظر بنده این لایحه یکی از لواحق
خیلی خوبی است که تهیه شده است و اولین قدمی است
که دولت برای حفظ منافع کارگرها برداشته است و اسباب
کمال خوشوقتی است که این طبقه مردمی که در کشور
همه قسم زحمات آنها مورد استفاده عموم است قابل توجه
هیئت محترم دولت هم قرار گرفته که رعایت حال آنها را

عین مذاکرات مشروح یکصد و پنجاه و سومین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شدند است

غائبین با اجازه - آقایان روحی - فرهنگ - اورنگ - ملکزاده آملی - فرشی - فاطمی - دکتر لقمان .
غائبین بی اجازه - آقایان دکتر سمیعی - تولیت - گودرز نیا - مشیردوانی - مکرّم افشار - شجاع - اکبر - نائینی - مهذب - جلالی -
نمازی - دیستانی - صادق وزیري - مسعودی - دشتی - یارها - کامل ماکو - معبل - نصر تپان - همراز - بوداغان .

آنطوریکه لازم است بنمایند و از هر حیث موجبات اسایش و رفاه زندگانی آنها را فراهم کنند و بنده در سهم خودم این عمل دولت را تقدیر و تقدیس میکنم و امیدوارم که برای پیشرفت این منظور و موفقیتی که در عملی شدن این موضوع لازم است دولت تسریع کند در ضمن میخواستم عرض کنم آقایان نمایندگان محترم همکاران بنده هم توجه داشته باشند که هر چه زود تر این لایحه را بگذرانیم زیرا که طرف احتیاج است و باید هر چه زود تر از مجلس شورای ملی بگذرد اصولاً بنده نظرم این بود که در این لایحه که برای بیمه کارگران تهیه شده است آقای وزیر پیشه و هنر یک توضیحی هم بدهند که چون ما در کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر نبودیم که بدانیم برای اجرای این موضوع چه نقشه در نظر دارند و چطور است بنظر بنده لازم است یک توضیحی داده شود که هم افکار مجلس و هم افکار خارج اثر این اقدام اساسی دولت را بدانند و یک قدری بیشتر توجه کنند و بدانند چیست و بنده مخصوصاً خواستم تقاضا کنم آقای وزیر پیشه و هنر یک توضیحاتی بدهند که یک قدری بیشتر جنبه عملی شدن و اجرای این را بدانیم و بنده اعتقاد این است که لازم است توجه بفرمایند که یک طوری بشود که هم برای آنها منافع بیشتری داشته باشند و هم اینکه زود تر بموقع اجرا گذاشته شود.

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر (آقای بدر) - بطوریکه

آقای ملک مدنی فرمودند اولاً تشکر میکنم از حسن نیتشان نسبت باین لایحه و بنده یقین دارم که تمام آقایان نمایندگان محترم در این عقیده شریک هستند و در عملی شدن موضوع موافقت میکنند (صحیح است) اما توضیحی که خواستند بنده عرض کنم: از مدت زمانی دولت در نظر گرفته است که یک قسمت صنایعی که در ایران وارد و رایج شده یک ترتیباتی برای آنها داده شود که اولاً مضاری که در سایر کشورها دیده میشود در این صنایع آن مضار در این صنایع در کشور ما وارد نشود (صحیح است) و پیدا نشود یعنی وضعیت کارگران از همین ابتدای شروع صنایع در ایران

به بهترین شکلی و مطابق بهترین تجربه که در سایر کشورهای دنیا شده است در ایران هم عملی بشود باین جهت از آن اقدامات بدوی که در سایر وزارتخانه ها از ابتداء یعنی از چندی قبل نسبت بکارگران که یک مقداری از حقوق آنها کسر می شد و یک وجهی در مقابل داده می شد برای اتفاقات و سایر چیزهای فوق العاده ما آن را کافی نمیدانستیم و گفتیم که نه فقط این عمل در مؤسسات دولتی باید عمل و اجرا بشود بلکه در سایر مؤسسات خصوصی هم باید این عمل اجرا بشود این بود که در نظر گرفتیم که مخصوصاً یک شرکت بیمه مخصوص هم برای اینکار در نظر گرفته شود (صحیح است) و حتی یک مقررات خیلی مفیدی هم در خود کمیسیون شد که بنده خیلی متشکرم و این لایحه و این قانون را تکمیل نمود مخصوصاً جدید شد بتأسیس یک بیمه مخصوصی که از سهام این بیمه هم در دسترس خود کارگران گذارده شود که آنها هم خودشان (خود کارگران) شریک و ذی نفع باشند در پیشرفت این کار این است که نظر دولت این است که عجزاً ما اجرای این قانون فعلی را که مطرح است عملی و تأمین کنیم و بلافاصله اقدام کنیم و بوسیله اداره بیمه کل در صدد تأسیس شرکتهای بیمه مخصوصی هم بر آئیم و مخصوصاً که سهام این شرکت را در دسترس خود کارگران هم قرار میدهیم که کارگران بخرند و در واقع شریک باشند خیلی تشویق خواهند شد و خواهند خرید چون ذینفع میشوند در کار بیمه و منفعت بیمه و هم فایده دیگری که دارد این است که در صرفه جوئی و اقتصاد هم یک سر مشقی خواهد بود و اما این را هم باید عرض کنم خدمتتان که بحمدالله باینکه کارگری صنعتی تازه شروع شده است در ایران آن وضعیت بدی که در سایر کشورها هست بهیچوجه نیست در مملکت ما (صحیح است) مانند کارهای زیاد و محل های بد در این چیزها که در نقاط دیگر هست در این جا نیست و کارگران ما نسبت بکشورهای دیگر بحمدالله وضعیت شان بد نیست معذک نظر دولت این است که از حالا طوری بکند که وضع آنها بابترین وضعیتی

که ممکن است با وضع خوبی که با سایر جاهای دنیا که خوبست تطبیق بکند و آن اختلاف نظر هائی بعد از سالهای سال در سایر نقاط دیده شده است ضمناً پیش نیاید و این عدم رضایت در کشور ما وجود پیدا نکند (صحیح است) این بود نظر دولت که بطور اختصار در این قسمت بعرض مجلس شورای ملی رسید البته در مواد هم اگر لازم شد توضیح مفصل عرض خواهم کرد.

رئیس - آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - البته بنده خودم از موافقین این لایحه هستم ولی یک تذکر بموقعی میخواهم عرض کرده باشم که زود تر این قسمت عملی شود و این قسمتی که مورد نظر بنده است دولت مورد توجه مخصوص قرار دهد و آن راجع به بسط و توسعه امور بیمه است در تمام شئون زندگانی و برای همه افراد (صحیح است) آقای وزیر پیشه و هنر البته اطلاع دارند که امروزه در تمام دنیا قضیه بیمه بقدری توسعه پیدا کرده است که از مجموع اهالی شاید صدی نود و پنج از هر جهت بیمه هستند و این قسمت بیمه منافع و سودهای متعددی را دربر دارد و از نقطه نظر حیات اجتماعی کارگری یک مملکتی واقعاً خیلی مهم و مفید است مثلاً ملاحظه بفرمائید که ما میآئیم و قانون میگذرانیم که یک وزارت بهداشتی تأسیس شود که در کلیه امور بهداشت وزارت بهداشتی دخالت کند و موفق هم بشود در صورتیکه عملی و میسر نیست و اگر این موضوع بیمه در تمام کارها و شئون زندگانی اجتماعی بسط و توسعه پیدا کند مثلاً در مورد مستخدمین دولت و امثال آنها که طبقه حقوق بگیر هستند بطور کلی تا حدی آسایش آنها تأمین میکند (صحیح است) و باید بعقیده بنده آقای وزیر بازرگانی و پیشه و هنر و هیئت دولت لایحه قانونی این قسمت را بمجلس بیاورند که تمام مستخدمین دولت هم مکلف باشند بدون استثناء و بطور اجباری بیمه بشوند و همینطور از مستخدمین دولت که بگذریم سایر کسانی که کارگر و کارکن هستند و در مؤسسات خصوصی و در شئون مختلفه اجتماع کار می کنند

هیچ فرق نمی کند (صحیح است) ممکن است فلان کفایش هم که روز مزد کار می کند و هیچ از این لایحه هم استفاده نمی کند برای او و امثال او هم قانونی وضع بشود که مجبور باشد بیمه بشود البته این اشخاص هم شاید امروز مصلحت خودشان را تشخیص نمیدهند که موضوع بنفع آنها است و وقتی که دولت قانونی بیاورد که آنها هم اجباراً بیمه بشوند این بخیر و صلاح و صرفه آنها است و استفاده که آنها میکنند از نظر اجتماعی فوق العاده مؤثر است و دولت هم استفاده خواهد کرد (صحیح است) این است که بنده از موقع استفاده میکنم و این مسئله را بهیئت دولت گوشزد میکنم (صحیح است).

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - این قدم اولی است

قربان که ما داریم بر میداریم راجع به بیمه کردن کارگران ولی امیدوار هستیم بعداً نیت آقای نماینده محترم آقای فرمانفرمائیان نسبت به بیمه عمومی در کشور که البته خیلی چیز مفیدی است باید هم اجرا بشود آن راهم در نظر بگیریم و لایحه آنرا هم تهیه و بعد از مذاقه تقدیم مجلس شورای ملی بکنیم (صحیح است)

مصدق جهانشاهی - صحیح است آقای اول کارگران

بعد سایر مستخدمین.

رئیس - آقای محیط لاریجانی.

محیط لاریجانی - خدمت آقایان معروض میدارم بنده دیروز بر حسب اطلاع تلفنی که از اورامین به بنده رسیده بود در قتم بورامین یک جمعیتی از رعایا و مالکین برای بنده صحبت کردند و عیناً هم خود بنده مشاهده کردم موضوع را بموجب یک تصویب نامه که در زمان کابینه آقای قوام در هیئت دولت تصویب کرده اند گاه مازاد رعیت را قرار داده اند نظامی ها بخرند از آنها از قرار خرواری بیست تومان

رئیس - آقای محیط لایحه بیمه مطرح است. باین

لایحه چه مربوط است (صحیح است)

محیط - بنده قبل از دستور عرض داشتم آقا فرمودید

بیا بنده هم عرض کردم قبل از دستور است.

عده از نمایندگان - نمیشود آقا. لایحه بیمه جزو دستور شده و مطرح است.

رئیس - فعلاً لایحه بیمه مطرح شده است و نمی شود (صحیح است).

محیط لاریجانی - آنوقت آقایان از اینجا حرکت میکنند و در هر کامیونی پنجاه سر باز مسلح تویش میگذارند و میروند توی ده ...

رئیس - آقای محیط لایحه مطرح است و نمیشود قبل از دستور صحبت کرد (صحیح است).

عده از نمایندگان - آخر جلسه و بعد از دستور بفرمائید **محیط لاریجانی** - بسیار خوب اطاعت میکنم.

رئیس - آقای تهرانیچی.

یکی از نمایندگان - آقای تهرانیچی تشریف ندارند.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - بنده مدتی است اجازه خواسته ام ...

تهرانچی - بنده هستم قربان.

رئیس - بفرمائید نوبت شما است.

دکتر ملک زاده - رعایت نوبت نمیشود.

رئیس - چرا آقا رعایت میشود عده قبل از شما اجازه خواسته اند و آقا تصور میفرمائید قبل از سایرین هستید.

تهرانچی - در این موقع که لایحه بیمه کارگران مطرح است بنده خواستم آقای وزیر پیشه و هنر عرض کنم راجع به قسمت کارگران کارخانه اسلحه سازی که آنها هم فعلاً ضمیمه وزارت پیشه و هنر شده اند شکایتی داشتند سابقاً هم عریضه بمجلس شورای ملی عرض کرده بودند راجع

بعدم ازدیاد کار مزدشان همینطور راجع بعدم استفاده از آن وضعیاتی که نسبت بحقوق مستخدمین شده است و با آنها تفاوتی داده نشده است از طرفی ایام تعطیل آنها را هم از حقوقشان کسر میکنند بعلاوه در قسمت خوابگاهی که تمام مستخدمین دولت کمک میشود نسبت با آنها بطور کلی نشده است و مثل سابق

با آنها رفتار میشود در صورتیکه ملاحظه میفرمائید امروزه اوضاع زندگی خیلی سخت و هزینه زندگی خیلی بالا رفته

است و باید دولت با آنها کمک بکند وقتی که دولت يك همچو لایحه برای بیمه می آورد که نسبت بکارخانه های دولتی و غیر دولتی اقدام بکند و می خواهد از عموم کارگران حمایت بکند سزاوار نیست در قسمت کارگران کارخانه های خود دولت اینطور رفتار و معامله بشود که عرض کردم (صحیح است) و توجهی بحال آنها نشده باشد خوبست در این قسمت هم يك توجهی بشود که رفع شکایت آنها بشود و آنها هم آسوده بشوند (صحیح است).

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - در باب کارگران کارخانه اسلحه سازی البته تفاوتی بین آنها و سایر کارگران کارخانجات دولتی داده نخواهد شد و حتی يك ماه مساعده که بسایرین داده شده بود با آنها هم داده شد و همانطور که نسبت بسایر کارخانجات و کارگران آنها در هر قسمت مساعدت شده است نسبت با آنها هم مساعدت شده و میشود.

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - بنده هم کاملاً با این لایحه موافقم فقط يك توضیحی میخواستم آقای وزیر پیشه و هنر بدهند که

این لایحه مشمول رعایا که نمیشود یعنی کارگران زراعت را که مشمول نیست این که اولاً ثانیاً میخواستم عرض کنم که

در تمام کشور کارخانجات قالی بافی هست آیا اینها هم مشمول هستند یا نه؟ زیرا البته خاطر مبارک آقا مسبوق است که

در تمام ایران و در تمام دهات کارخانه های قالی بافی هست که کارگرانی در آنها کار میکنند و البته اینها بیشتر محتاج

بکمک و مساعدت و مرحمت هستند (صحیح است) تا کارگرانی که قرض بفرمائید در کارخانه های اصفهان و تهران کار میکنند

چون اینها يك عده هستند که از قبل از آفتاب میروند در يك جاهای تنگ و تاریکی و تا غروب آفتاب متحمل کار

میکند و قالی می بافند (صحیح است) و ابداً نور آفتاب بدن آنها نمی خورد اینها بیشتر محتاج بکمک هستند اگر

مشمول میشوند که بنده عرضی ندارم و البته باید رعایت حال آنها را کرد و اگر نمیشوند که البته باید کاری کرد که آنها هم مشمول بشوند و بتدریج البته مشکل است بکمترتبه این

کار را بکنند ولی بتدریج آنها را هم منظور نظر و مشمول مقررات این قانون قرار بدهند (صحیح است) در تمام کشور

در شهرها در دهات و قراء و قصبات عده زیادی هستند که قالی بافی می کنند در ظرف دو سال سه سال بتدریج اینها را هم مشمول بکنند این بود عرض بنده والا کاملاً بالایحه موافقم

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - عرض میکنم زارعین که البته مشمول نمیشوند ولی برای آنها هم بعداً فکر دیگری خواهد شد راجع بکارگران کارخانه های قالی بافی که فرمودید

مشمول میشوند یا خیر اگر ملاحظه فرموده باشید در تبصره ۲ ماده دوم نوشته شده دولت آئین نامه مخصوصی برای اجرای

این قانون و تعریف کارگر و کارخانجات و غیره تنظیم و تدوین مینماید بنظر بنده این موضوع که فرمودید محتاج بدقت

بیشتری است ولی بنظر بنده کارخانجاتی که عده زیادی کارگر داشته باشد ولو کار قالی بافی هم بکنند البته باید مشمول این

قانون باشند ولی البته کارخانجاتی که عده کمی کارگر دارند یا چند نفر دارند اینها مستلزم يك دقت بیشتری است

که بعداً در آن آئین نامه باید بشود و خواهد شد.

رئیس - آقای دکتر سنگ.

دکتر سنگ - عرض کنم این لایحه يك لایحه نیست که کسی نسبت بان مخالفتی داشته باشد البته اسباب خوشوقتی

است که آقای وزیر پیشه و هنر این لایحه را تقدیم مجلس شورای ملی کرده اند که برای کارگران يك قدمی حقیقه برداشته شود اما بنده سهم خودم تصور میکنم همه آقایان این

عرضی را که من میکنم موافقت خواهند فرمود عرض میکنم که چرا باید حق بیمه را يك ثلث کارگر بدهد؟ بنده عقیده دارم تمام

کارگران را باید خوب نگاهداشت تا از شان خوب استفاده شود بنا بر این استدعا میکنم و پیشنهاد هم کرده ام که تمام

حتی بیمه کارگران بر عهده کارفرمایان و صاحبان کار باشد و هیچ لازم نیست که يك ثلث آنرا کارگر بدهد این

يك ثلث را باید نگاه بدارد برای زندگی خودش که که

مريض میشود و برای اوقات سختی خودش نگاه بدارد که خرج کند البته برای صاحبان کارخانجات هم اهمیتی ندارد که يك ثلث را هم آنها بدهند و بنده پیشنهاد میکنم چون

میدانم آقایان علاقمند بمراعات و نگاهداری کارگرند و میخواهند که علاوه صاحب کار هم سلامتی و خوشی زندگی کند این پیشنهاد را قبول خواهند کرد که تمام حق بیمه کارگران بمعهد صاحبان کار باشد.

موضوع دیگر استفاده میکنم از تشریف داشتن آقای بیات وزیر محترم دارائی و آقای اردلان وزیر محترم بهداری

و عرض میکنم من امروز وقتیکه عبور میکردم يك چیزی دیدم که در اینجا عنوان کردنش خوب نیست ولی خواستم عرض کنم که اینجا پانصد هزار تومان برای دفع تیفوس اعتبار

داده شده است دو بیست هزار تومانش رفته است برای ساختمان آن محل و تعمیرات و صد هزار تومانش برای مخارج آنجا و

صد هزار تومان دیگرش را هم برای اینجا داده شده است صد هزار تومان هم ماند که

عده از نمایندگان - آقا لایحه بیمه مطرح است ... (صدای زنگ رئیس).

رئیس - آقای دکتر لایحه بیمه مطرح است چرا از موضوع خارج میشوید؟

دکتر سنگ - چشم قربان مختصر است (زنگ رئیس)

و دیگر این جا ندارد وقتی هم که کمیسیون کردیم در حضور آقای وزیر بهداری و آقای شهردار گفتند دیگر پول نیست

برای این کار بنده استدعا میکنم از آقای بیات که این را توجه بفرمایند که این موضوع بحد کافی باشد که بتوانند مردم را

نگاهداری کنند و يك فکر عاجلی با وزارت بهداری در این خصوص بفرمایند برای این نخت خوابها تا آخر اردیبهشت

يك فکری بشود.

رئیس - این بیانات شما مربوط باین لایحه نبوده آقا. (صحیح است).

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - در این باب وقتیکه

اصل ماده مطرح میشود جواب کافی خواهم داد.

رئیس - آقای نفقه الاسلامی.

نفقه الاسلامی - يك وقت اسقاط تکلیف است و يکوقت ادای تکلیف و این لایحه بمعینه بنده اسقاط تکلیف است که

دولت آورده است اگر دولت واقعاً میبایستی . . . این نقص تشکیلات است اگر در مملکت يك تشکیلاتی بود این لایحه با اینکه ما از ده سال پیش . . . ما وزرای بیست و پنج ساله داشتیم که باین فکر نیفتادند وزرای چند ماهه هم داشتیم که باین فکر نیفتادند حالا برای بعضی عوامل است که این لایحه را برای ظاهر سازی آورده اند این لایحه چندین عیوباتی دارد اولاً آنچه که مینویسند کارخانجات و چه وجه کارخانجات را تفسیر نکرده اند که این کارخانجات کارخانجات دولتی است کارخانجات ملی است کارخانجات دستی است کارخانجات ماشینی است کارخانجات دیگری است بعلاوه اینها چه نوع کارگرانی هستند آیا نوکر و کلفت هم کارگر هستند مستخدمین جزء وزارتخانهها هم کارگر هستند مستخدم که نیستند اینها کسور تقاعد هم میدهند يك عرضی میکنم که شاید مسئله باشد اینجا چندین سال است که مستخدمین دولت عموماً کسور تقاعد میدهند از ده پانزده سال قبل اینها مرتب کسور تقاعدشان را پرداخته اند اگر واقعاً يك تشکیلات صحیحی بود آن اداره کسور تقاعد يك اداره دنیا پسندی بود بقول یکنفر از رفقا میبایستی در نتیجه این اوضاع حاضر ما آن کسور تقاعدی را که از این مستخدمین بیچاره گرفته اند هر قدر سطح زندگی بالا میرود و ترقی میکند وجه الضمان آن کسور تقاعد آنها هم باید بهمان میزان ترقی کند و بیشتر داده شود (صحیح است - احسن است) يك کسی که ده سال پانزده سال قبل يك پولی را پرداخته است در آنوقت تخم مرغ یکی یکشاهی یا صد دینار بود حالا دو قران است (صحیح است) آن آنوقت آن پول صد دینار را داده است حالا همان نرخ تقاعد سابق را باو میدهند و او باید تخم مرغ صد دیناری را دو قران بخرد (صحیح است) و این هیچ تناسب ندارد و این آدم نمیتواند زندگانی کند (صحیح است) پس معلوم میشود که دولت این پولهایی را که گرفته است در کجا ریخته و بچه کار انداخته است. این مؤسسه بیمه یا تقاعد آقا باید يك مؤسسه تجارتي باشد مثل همه دنیا (صحیح است) آن پولها کیسه از بابت پس انداز یا بیمه یا تقاعد با آنها

داده میشود و سایر چیزهایی که عام المنفعه است اینها را باید بطور تجارتي رویش عمل کنند (صحیح است) و غیر از این نمیشود مثلاً يك پولی که ده سال قبل داده فرضاً ده تومان داده البته اسماً ده تومان است ولی امروز عملاً ده تومان نیست و بیشتر است و این باید فرق داشته باشد زیرا آن قوه خرید را امروز ندارد و زمین تا آسمان باهم تفاوت دارد (صحیح است) پس باید در این موضوع حقیقه و واقعاً يك فکری بکنند و این مربوطه بمجموع مستخدمین و کارمندان دولت باشد عموماً حتی مستخدمین جزء را هم شامل بشود و یکی هم راجع بنوکر و کلفت این جا فراموش شده است یکی هم راجع بشاگردان مدارس است در شاگردان مدارس هم يك عده اشخاصی هستند که اطفالشان در مدارس هستند و اینها می توانند يك مختصر وجهی يك تومان دو تومان در سال بدهند و در موقعی که این بچه ناخوش شد دولت یا آن مؤسسه بواسطه دو او غذا و نمیدانم کتر باو کمک بکنند (صحیح است - احسن است) مثلاً شاید در میان هزار نفر دو نفر سه نفر در ناخوش شدند هشتصد نفر نهصد نفر هزار نفر از این اطفال پول داده اند و بآن مریضی کمک می کنند پس اینها تمام فرع بر تشکیلات است (صحیح است) تشکیلات وزارتخانهها و ادارات است و قتی که در وزارتخانه و اداره تشکیلات نبود و هر وزیري که می آید بموجب میل خودش و بر حسب موقعیت خودش يك قانونی می آورد برای اسکات بعضی افکار یکی دیگر که می آید آنرا بهم میزند و دنبال نمی کند. یکی هم موضوع کارخانجات دولتی است که اینها دارند بالاخره معلوم نیست در مورد آنها هم عملی خواهد شد یا نخواهد شد بنده که اطمینان ندارم آمدیم سر کارخانجات غیر دولتی دولت باید اولاً يك قانون منظمی در ضمن این لایحه یا تکمیل این لایحه بیاورد که هر کس يك کارخانه دارد یا دستی یا غیر دستی باشد که مثلاً هزار نفر شاگرد دارد که اینها با سوء احوال زندگانی می کنند این هیچ معلوم نیست که این دستش خراب شد پایش شکست سرش خورد شد چشمش خراب شد پایش خورد شد چلاق شد بالاخره تیفوس گرفت

و مسلول شد اینها چه بکنند این جا یا کارخانه را مجبور می کنند که برایش يك مبلغی پس انداز کنند برای اینها بعنوان بیمه یا يك مختصری از حقوق آنها کم می کنند که در آتیه اینها نتوانند که گدا و تنبل بار بیایند این است که در هر حال بعقیده بنده این لایحه ناقص است و بنده با آن مخالفم و باید تکمیل شود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی میگیریم بمرور در شور مواد آفایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول: ماده اول - کلیه کارخانجات و مؤسسات اقتصادی بازرگانی صنعتی - معدنی و بازرگانی راه آهن - راه و بطور کلی هر مؤسسه که کارگر در استخدام خود دارد اعم از دولتی یا غیر دولتی واقع در کشور ایران مکلفند کارگران خود را در مقابل حوادث ذیل بیمه کنند -

فوت - نقص و یا از کار افتادن اعضای بدن - هزینه معالجه و دستمزد کارگران در مدت بیماری و حوادث کار

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - بنده از اجازه که خواستم آقای وزیر پیشه و هنر چون مخاطب بنده شما هستم گوش کنید منظورم يك تذکری است که دولت در این موقع که متوجه بیمه کردن کارگران شده است و این قدم را برفع آنها بر میدارد راجع باساس کار يك توجهی بکند و يك قانونی همینطور که در تمام ممالک متمدنه معمول است يك قانون کار قانون کار قانون کار که بالاخره یکی از قوانین مهم عصر حاضر است آنرا بمجلس شورای ملی بیاورد و این قضیه مسلم است که اگر البته و انشاء الله این طور که حالا دارد این کشور راه ترقی و تعالی را سیر میکنند حتماً باید دولت حال دو طبقه و وضعیت دو طبقه را یکی طبقه کارگر و یکی طبقه زارع را حتماً تحت مطالعه قرار دهد و بوسیله يك قوانینسی وضعیت آنها را طوری بکند که بهبودی پیدا کند و در این موقع مقتضی دانستم که توجه حضرت تعالی را راجع بقانون کار معطوف کنم و الآن شاید يك قسمت زیادی از افراد این کشور در کارخانجات

و مؤسسات ملی حتی بعضی مؤسسات هم که رسمیت ندارند مثل قالی بافی ها که آقای مؤید هم تذکر دادند شاید الآن در کارخانجات قالی بافی قریب دویست سیصد هزار نفر ایرانی کار میکنند و این قانون کار یکی از آن قوانینی است که جداً باید مورد توجه دولت در این موقع واقع شود و بنده انتظار داشتم که در این موقع که این لایحه مفید را پیشنهاد کرده اند این را هم ضمیمه این لایحه میکردند و حالا هم انتظار دارم و استدعا دارم که آن لایحه را هم مورد توجه قرار دهند و برای بهبودی وضع عموم کارگران این کشور يك قانون کار همانطور که در تمام ممالک متمدنه عالم معمول است بمجلس شورای ملی تقدیم دارند ضمناً دونگته را هم میخواستم تذکر بدهم یکی این است که اگر بشود این قانون را مشمول حال مستخدمین دولت هم قرار بدهند شاید خودشان متوجه نیستند برای اینکه مستخدمین دولت . . . ایرانی عقیده اش بر این است که سلیبی نقد به از حلوائ نسبه است بنابراین صد تومان که میگیرند قریب پنج تومانش را بدهیم و آنها را بیمه بکنیم و نمیدانند که با این کار تأمین آتیه و حیات خانواده خودش را و يك عائله را میتواند بواسطه همین عمل کوچک نجات میدهد فرض بفرمائید پدر جوانی است مستخدم دولت است و هنوز مدت خدمتش بآن حدی نرسیده است که از حقوق تقاعد استفاده بکند چهار تا پنج تا اولاد پسر و دختر صغیر دارد و آنها بی سر پرست میمانند یا پس فردا پیر میشود و علیل میشود و از کار می افتد و يك عائله بالنتیجه از میان میرود اینها از مسائل اساسی است که باید مورد توجه دولت واقع شود بنابراین بنده این اصل را که اصل مهمی است معتقدم که دولت باید رویش يك اقدام اساسی بشود زیرا در يك مملکتی که مردم او هنوز بدان مرحله نرسیده اند که تشخیص بدهند که باید سعادت را با آنها تحمیل کرد یکیش همین مورد است و باید مستخدمین را مجبور کرد که بیمه بشوند و حالا هم که در نظر دارند يك کمکهائی بمستخدمین بکنند این کمک هر جور باشد این موضوع

را هم هر طور هست ضمیمه کمک های دولت بکنند که دولت يك مبلغی را که برای بیمه مستخدمین ضروری است و لازم است این مبلغ را بر حقوق آنها اضافه کند و بالاخره مخصوصاً خواهش میکنم این را مورد توجه قرار بدهند یا در همین جا اگر صلاح میدانند پیشنهاد کنند که بعد از این این موضوع بیمه شامل حال مستخدمین دولت هم بشود (صحیح است) یکی دیگر اینکه باز اگر ممکن است چون این قانون شامل حال مؤسسات رسمی میشود مثلاً فرض بفرمائید اگر بهر صورت بشود این را يك قدری بیشتر عمومیت داد که مخصوصاً همانطور که آقای مؤید احمدی هم تذکر دادند سایر کارخانجاتی را هم که رسمی نیست شامل بشود مثل کارخانجات قالی بافی که حقیقه وضع اطفال که در آنجا کار میکنند رقت آور است و بسیاری از آنها بعد از چند سال از کار می افتند و از بین میروند این است که اگر موافقت بفرمایند در این جا هم این قسمت اشاره بشود که این منظور هم تأمین بشود حالا دیگر بسته بنظر آقایان است و بنده این دو موضوع را فقط میخواستم تذکر بدهم یکی قانون کار است که عقیده ام این است که وضعیت فعلی ایجاب میکند که دولت يك قدم جدی برای بهبودی حال طبقه زارع و کارگر بر دارد و مخصوصاً تقاضی میکنم که قانون کار را بمجلس شورای ملی پیشنهاد کنند دوم راجع بمستخدمین دولت است که يك قانونی که بیمه را شامل حال مستخدمین دولت هم بکند برای کلیه مستخدمین دولت بمجلس شورای ملی بدهند یکی هم موضوع این کارخانجات غیر رسمی است مثل کارخانجات قالی بافی که آنها هم مشمول مقررات قانون بیمه بشوند (صحیح است)

مخبر که پسیون بازرگانی و پیشه و هنر (آقای امامی)

عرض کنم چون اغلب آقایان راجع باین موضوع که چرا يك دسته از کارگران خارج هستند و يك عده دیگر مشمول هستند خواستم توضیحی عرض کنم البته تصدیق میفرمائید که این قبیل قوانین اقتباس از قوانینی است که در خارجه

معمول هست و متداول و فعلاً دولت می خواهد این عمل را شروع کند یعنی کارخانجاتی را که هست فعلاً عمل کارگران و عمل بیمه این کارگران را يك ترتیبی برایش بدهند در کارخانجات و يك اقدامی برای آسایش حال آنها بکنند سابقاً برای این کارخانجات يك حقوقی از برای این موضوع کنار گذاشتند و این خوب نبود و بنظر دولت هم این طرز صحیحی نبود و حالا این موضوع را پیشنهاد کرده اند برای کارخانجات و آقایان البته تصدیق دارند که اگر بخواهیم تمام دستگاه های قالی بافی و آن چیزهای دیگری را که آقای دکتر فرمودند يك مرتبه جزء این لایحه ضمیمه بشود اصلاً اداره کردن این خیلی مشکل است از این جهت بنده خواستم استدعا کنم که اجازه بفرمائید این اولین قدمی را که دولت برداشته است عملی بشود و به بینیم چه جوری از آب در می آید اگر نتیجه خوبی داد در این قسمت البته دولت در سایر قسمتها هم تدریجاً نظر آقایان نمایندگان محترم را تأمین خواهد نمود

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم که بنده نظرم این بود که آقای وزیر پیشه و هنر موافقت بفرمایند که این مقصود گویا يك کمکی هست باحوال بیمه مؤسسه بیمه را که ایجاد کرده اند می خواهند از برایش يك عایداتی پیدا کنند از این راه می خواهند يك کمکی بآنجا بکنند بنا بر این بنظر بنده بهتر این است که این وظیفه را اول درباره خودتان بگیرید و عملی کنید بهتر است مردم و مؤسسات آزاد و غیر دولتی را دیگر کاری نداشته باشید. توجه بفرمائید اما مؤسسات غیر دولتی را بهمان حال خودشان باقی بگذارید مردم را برایشان آقا در يك چنین موقع سخت و شدت بار روی دوششان نگذارید سنگین نکنید و استدعا میکنم که این ماده را اصلاح کنید و مختصر کنید بمؤسسات دولتی يك مقداری در این باب شما عمل کنید مردم هم کم کم اطلاع پیدا می کنند ما نوس میشوند اگر چنانچه مفید واقع شد آنوقت ممکن است

نظریات دیگری هم بگیرید مستخدمین را هم مشمول کنید مؤسسات دیگر را هم ممکن است بعداً يك قانون جدا گانه برایش بیاورید حالا که بنده را اجازه دادید که راجع باین موضوع عرضی بکنم يك عرضی به خارج از موضوع مربوط بآن ماده نظامنامه داخلی مجلس دارم که با اجازه عرض کنم (بفرمائید - بفرمائید) خواستم از مقام ریاست با اجازه آقایان استدعا کنم و آن مربوط بماده ۱۲۹ با ۱۳۰ نظامنامه داخلی است که در مورد آقای نوبخت اجرا شد که بموجب این ماده گویا ایشان چند جلسه از حضور در مجلس ممنوع اند البته نظامنامه این طور است ولی وقتی آقایان اجازه بفرمایند نظر آقای رئیس هم مرحمت و رأفت میباشد می خواستم استدعا کنم در این مورد آقای رئیس لطفاً اجازه بفرمایند که آقای نوبخت بجای خودشان برگردند

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - بنده تعجب میکنم

از نماینده محترم و هیچ تصور نمی کردم که هیچیک از آقایان در این جانبست باین لایحه هیچگونه اظهاری که واقعاً غیر مساعد باشد بفرمایند حالا آقای طباطبائی میبینم که اصل مقصود را طور دیگری تعبیر فرمودند و تصور کردند که ما برای درآمد شرکت بیمه این کار را می کنیم در صورتیکه اگر لایحه را ملاحظه بفرمائید در ماده ۵ این لایحه ذکر شده است که در ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون يك شرکت مخصوصی برای کارگران تأسیس کند که سهام آن را بتدریج در دسترس خود کارگران بگذارد يك شرکت مخصوص برای بیمه کارگران تأسیس شود بنابراین اگر لایحه را ملاحظه میفرمودند این اعتراض را نمیفرمودند ثانیاً اینکه میفرمایند کارگران بنگاههای خصوصی را ما از اینجا برداریم این خیلی اسباب تعجب است چطور ممکن است که ما يك همچو عمل مفید و خوبی را فقط بکارگران کارخانجات و بنگاههای اقتصادی و صنعتی دولتی بکنیم و دیگران استفاده نکنند (صحیح است) از این جهت من تصور میکنم که این قسمت عمومی باشد بهتر است و اما آن قسمتی را که فرمودند که از لحاظ تهیه درآمد برای شرکت

بیمه این اقدام را میکند عرض کنم که بطور کلی این نظر نیست و با آن ماده پنجم که عرض کردم بکلی ایرادشان غیر وارد است و راجع به آن قسمت هم که آقای دکتر تذکر فرمودند راجع بلایحه قانون کار البته تصدیق میفرمایند که خیلی از لوایح قانونی هست که برای شئون داخلی و برای زارعین و کارگران باید دولت تهیه و بمجلس شورای ملی تقدیم کند ولی این لایحه فعلی يك لایحه ابتدائی و مقدماتی است و يك چیزی است که در واقع جزو اهم مسائل است و در قسمتهای دیگر هم راجع بلایحه قانونی کار و سایر لوایح در فکر هستیم و امیدواریم که برای اینها هم بزودی لایحه بیاوریم همچنین راجع بمستخدمین دولتی البته فکر و اقدام خواهد شد ولی در این لایحه نمیشود تمام این مسائل را پیش بینی کرد و البته موقعی که لایحه بیمه اجباری و عمومی که در نظر لحظت تهیه شود و البته در همه جای مالک شرقی هم اینکار شده است آن کار را که شروع کردیم مستخدمین دولت هم البته شامل حال شان خواهد شد و البته بیمه يك چیزی است که برای آحاد و افراد ملت و مردم لازم است و همینطور که فرمودند و سبب هم بود البته برای يك مستخدم دولت هم لازم است برای يك نفر دکان دار هم که وقتی ناخوش شد و فوت کرد یا عیال و اطفالی از او باقی ماند باید يك ترتیبی باشد که از عائله و بازماندگان آنها هم نگاهداری بعمل آید و زندگانی شان تأمین بشود (صحیح است) این است که البته وقتی که بیمه عمومی در نظر گرفته شد مستخدمین را هم در نظر خواهیم گرفت.

رئیس - آقای اوحدی.

اوحدی - البته همانطور که آقای وزیر پیشه و هنر انتظار دارند که در اطراف این لایحه ایشان اظهار مخالفتی نشود بنده هم تصور نمیکنم مجلس اظهار مخالفتی نسبت باین قانون داشته باشد و اگر عرضی می کنند از نقطه نظر نقص این قانون است که بنده هم از آن نظر الان بعرض شما میرسانم. ما يك قاعده داریم در منطق که میگویند اول بایستی موضوع معین بشود بعد حمل مجحول بر آن موضوع

بشود اول شما در این لایحه بایستی کارگر را معرفی و معین نمائید و بعد از آنکه کارگر شناخته شد آنوقت بیائید و بگوئید که این کارگر باید بیمه بشود و همین لایحه شما آقای بدر این معرفی را ندارد فقط احاله شده بنظامنامه و آئین نامه که بعداً نوشته خواهد شد که در آنجا وضع و تعریف کارگر تعیین خواهد شد و حال آنکه این غلط است و باید در خود این قانون کارگر معرفی بشود. پس از اینکه کارگر معرفی شد آنوقت حق بیمه برای او معین بشود ما کارگر زیاد داریم در این قانون چند کارخانه فقط اسم برده شده کارخانهای بازرگانی و صنعتی و معدنی و باربری و مؤسسات راه آهن و بعد هم نوشته شده بطور کلی چه وجه ولی خود کارگر معرفی نشده ممکن است فردا مدیران مطابق بگویند که کارگر مطبوعه جزو این قانون نیست.

وزیر پیشه و هنر - چرا نیست؟

اوحلی - خوب ممکن است بگویند نیست دیگر. ممکن است کارخانجاتی دستی که در تمام نقاط این کشور لاتعد و لانتحصی است بگویند این کارخانه که در لایحه نامبرده شده کارخانه موتوری است و کارخانه دستی موتور ندارد بنابراین مسلماً اینها هم جزو کارگر محسوب نمیشوند یا فلان بنگاه جور دیگر تعبیر کند بهر حال وقتی که در لایحه کارگر معرفی شد هر جا که مصداق پیدا کرد که این هم کارگر است این حکم بیمه هم بر آن مترتب میشود و تعبیر و تفسیر هم نمیشود پس باید بطور کلی کارگر تعریف شود و معین شود. يك عرض دیگری هم دارم و آن این است که در اینجا نوشته شده است کارگر در کارخانجات این کارگر را بطور مطلق نوشته است هم کارگر داخلی و هم کارگر خارجی هر دو کارگرند آیا کارگر خارجی هم که در کارخانجات راه آهن و سایر مؤسسات ما هستند مشمول این قانون هستند یا نه؟ اگر نیستند که باید در این لایحه قید شود کلیه کارگرهای داخلی که در کارخانجات فلان و فلان هستند و يك قید داخلی بیاورند بعدش اگر هم خیر می خواهند کارگران خارجی را هم شامل بشود آن را هم باید قید کنند چون بطور

اجمال نوشته شده خواستم توضیح بدهند و رفع اجمال و ابهام بشود و این دو نقیصه از لایحه برای شور دوم رفع شود

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - عرض کنم فرمودند که کارگر تعریف بشود کارگر يك لفظی است که از همه ماها می فهمیم که مقصود چه چیز است و تعریفش با خودش است. اما اینکه فرمودند طوری نشود که مبادا کارگرهایی که در کارخانجات دستی یا مطابع یا غیر آن کار میکنند بآنها بگویند کارگر نیستند بنظر بنده این يك فرض دور از حقیقتی است که کسی بکند. کارگر يك کسی است بنظر بنده که در يك بنگاه صنعتی مشغول کار است (صحیح است) و این شخص را میگویند کارگر دیگر اینکه چه جور کارخانه باشد و در قانون نوشته شود البته میدانید که قانون جزئیاتش يك مطالعه لازم دارد که باید در آئین نامه نوشته شود و قانون اساسی کار را نشان میدهد جزئیات را که وارد نمیشود و موکول بنظامنامه و آئین نامه مخصوصی میکند (صحیح است) در هر حال گمان نمیکنم کارگر را کسی اینطور تعریف بکند که کارگری که در بنگاه موتوری کار کند کارگر است ولی کارگری که در بنگاه های دستی کار کند کارگر نیست خیر اینطور نیست. کارگر مطلق است.

اوحلی - بسیار خوب

وزیر پیشه و هنر - اما در قسمتی که فرمودند داخلی و خارجی باید توضیح بشود و اگر مقصود اتباع بیگانه است قید شود عرض کنم از اتباع بیگانه در ایران ما اینقدرها کارگر نداریم که در کارخانجات و مؤسسات اقتصادی و صنعتی مان کار کنند اگر يك چند نفری هم پیدا بشوند آن چند نفر اینقدرها قابلیت ندارد که در قانون ذکر از شان بکنیم و نمکن است در نظامنامه ذکر کنیم و بنظر بنده چند نفر اینقدر اهمیت ندارد که دولت آنها را مشمول نکند و ضرری ندارد بکارگران داخلی که کمک می کند بآنها هم يك کمکی بکنند که اینها در این ایام هم برای آنها اگر حادثه روی بدهد دولت بآنها کمک میکند نسبت بمهندسين و متخصصين و غیره هم که اصلاً بعنوان استخدام

برایشان ذکر میشود که همیشه دولت باید لایحه استخدامشان را بیاورد بمجلس شورای ملی و در مورد کارگران خارجی هم اگر چند نفری باشند بنظر بنده ضرری ندارد که همین نظری که نسبت بکارگران داخلی هست نسبت به آنها هم باشد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی داشتید؟

نخست وزیر (آقای سهیلی) - اگر قضیه ماده اول بانجام رسیده خواستم تقاضا کنم که لایحه اختیارات دکتر میلسپو جزو دستور و مطرح بشود (صحیح است)

رئیس - چون پیشنهادات در ماده اول خیلی متعدد است اگر اجازه میفرمائید قرائت آنها بماند برای بعد و پیشنهادات را بفرستیم بکمیسور.

انوار - بخوان آقا. نظامنامه تصریح دارد. بخوان

رئیس - پیشنهادات را در جلسه بعد میخوانیم

جمعی از نمایندگان - صحیح است

انوار - مجلس يك چیزی را مطرح کرده بود و وارد در بحث آن شده بود آقای نخست وزیر هم کاری داشتند و تقاضی کردند اگر ماده اول تمام شده است شورش لایحه مورد تقاضای ایشان مطرح شود اولاً باید پیشنهادات خوانده شود بعد از مجلس شورای ملی تقاضا کنند که آیا مجلس رأی میدهد که اینرا کنار بگذارد و وارد در بحث لایحه دیگر بشوند یا نه و الا مگر بمجرد اینکه دولت تقاضا کرد ما مطیع هستیم؟ ما مطیع هستیم اما نه اینطور مطیع که بگذاریم نظامنامه و.....

رئیس - آقای انوار يك قدری عصبانی هستند آقای نخست وزیر تقاضای کردند از مجلس کسی هم مخالفتی نکرد دیگر موردی ندارد که رأی بگیریم البته اگر مخالفتی میشود آنوقت رأی گرفته میشد حالا هم اگر شمس مخالف هستید رأی گرفته میشود آقای سزاوار فرمایشی دارید؟

سزاوار - ماده اول مطرح بود پیشنهاداتی هم در ماده اول تقدیم شده است. بنده البته تصدیق می فرمائید که

کمتر میشود در اجاع باین قسمتها اعتراض کنم لکن در اجازات رعایت نوبت نمیشود بنده در ماده اول زودتر از همه آقایان دیگر اجازه خواستم و آقای نبیل سمیعی هم متوجه بودند و اجازه بنده را گرفتند ولی اجازه به بنده داده نشد و نرسید حالا در قسمت دوم ماده باید پیشنهاداتی که داده شده قرائت شود و همانطور که آقای انوار تذکر دادند بعد اگر برای تغییر دستور تقاضائی هست اظهار شود و اگر مخالفی بود باید رأی گرفت در پیشنهادی که آقای نخست وزیر کردند فرمودند که اگر شور در ماده اول تمام شده وارد بشویم در شور لایحه مربوط بد کتر میلسپو پس باید اول پیشنهادات راجع بماده اول بیمه کارگران مطابق نظامنامه خوانده شود آنوقت اگر مخالفتی نباشد لایحه اختیارات مطرح شود و اگر مخالفتی بود باید رأی گرفته شود اگر هم میفرمائید پیشنهادات نباید قرائت شود و همینطور بکمیسور رجوع شود باین قسمت هم باید رأی گرفته شود تا خلاف نظامنامه باز بعمل نیامده باشد.

رئیس - اولاً این فرمایشی که شما میفرمائید اجازات رعایت نمیشود این خلاف واقع است

سزاوار - خلاف واقع نیست

رئیس - شما خیال میکنید که شما اولی هستید

سزاوار - نه خیر من خیال نمیکنم

رئیس - گوش بدهید. ولی آقایان منشی هامراقب اجازهها هستند می نویسند و میدهند الان تازه نوبت شما رسیده است بعد از شما هم آقای امیر تیمور هستند و آقای رضوی همینطور میروند پائین بنده اینجا صورت اجازهها را دارم بدون اینکه رعایت نوبت نشود بکسی اجازه نمیدهم و شما دلتان میخواهد که همیشه اول باشید که اینطور نمیشود بنده روی ترتیب تقدم و تأخر رعایت اجازهها را میکنم. اما درباره این ماده مذاکره در ماده اول تمام شده است الان هم شور اول این لایحه است و پیشنهادات قابل رأی نیست و در شور اول رأی گرفته نمیشود میروند بکمیسور و اگر هم پیشنهادات واصله را نخواهیم اهمیتی ندارد

انوار - چرا اهمیت ندارد آقا؟ همه اش اهمیت است
رئیس - بسیار خوب میفرمائید بخوانند میخوانیم
دعوا ندارد آقا ما تصور کردیم دولت تقاضایش مقدم است و
مخالفتی هم نکردید تا رأی بگیریم. آقای طباطبائی.

طباطبائی - بطور کلی آقایان موافقت می فرمایند
پیشنهادات پرورد بکمیسسیون چون سابقه هم پیدا کرده در جلسه
اسبق هم پیشنهاداتی در شور اول يك لایحه بود که اصلاً
خوانده نشد و رفت بکمیسسیون.

انوار - آن هم برخلاف نظامنامه بوده است نظامنامه
میگوید باید خوانده شود.

طباطبائی - - عرض کردم سابقه پیدا کرده است
انوار - سابقه که در مقابل نظامنامه دلیل نمیشود آقا
یعنی چه؟

طباطبائی - خود شما هم الان دارید برخلاف نظامنامه
رفتار می کنید که وسط حرف من قطع کلام میکنید همین
صحبت کردن شما برخلاف نظامنامه است

انوار - چرا؟
طباطبائی - برای اینکه نباید صحبت کنید و باید ساکت
بنشینید که عرض بنده تمام شود آنوقت. حالا ملاحظه
کردید نظامنامه اهمیتی ندارد؟ بهر حال چون سابقه دارد
رئیس دولت هم تقاضا کرده است خوبست موافقت بفرمائید
که لایحه مهمی که مربوط باختیارات دکتر میلیسپواست
مقدم بر این چیزی که در دستور است باشد و مطرح بشود
انوار - خیر باید پیشنهادات خوانده شود و الا خلاف
نظامنامه است.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیرد.
نبیل سمعی - عده کافی نیست رفته اند چای بخورند
(در این موقع عده کافی شد)

رئیس - آقایانی که موافقت دارند لایحه اختیارات
رئیس کل دارائی مطرح شود بر خیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد - شور دوم لایحه اختیارات رئیس کل دارائی
رئیس - شور دوم است گزارش کمیسیون قوانین دارائی

قرائت میشود: ...
گزارش از کمیسیون قوانین دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون قوانین دارائی بامشارکت کمیسیون بازرگانی
و پیشه و هنر لایحه شماره ۳۶۶۵۰ دولت راجع باعطای
اختیارات با آقای رئیس کل دارائی فعلی را برای شور دوم
با حضور آقای نخست وزیر و چند نفر دیگر از آقایان
وزیران مطرح نموده و پیشنهاد های آقایان نمایندگان
محترم را که ضمن شور اول تقدیم کرده بودند تحت شور و
مداقه قرار داده و بالاخره با مواد زیر موافقت حاصل شده
اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود
رئیس - ماده اول خوانده میشود

ماده اول - بر رئیس کل دارائی فعلی اختیار داده میشود
امر تحصیل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات
و وارد و صادر کردن اجناس و حمل و نقل و انبار نمودن و
توزیع آن و همچنین مال الاجاره مستغلات و دستمزد کلیه
کارها و خدمات را تحت اداره خود قرار دهد.

تبصره ۱ - ترتیب و تنظیم مال الاجاره مستغلات بامقرراتی
که از طرف وزارت دادگستری رئیس کل دارائی تنظیم
خواهد شد بعمل خواهد آمد

تبصره ۲ - نسبت باجناس وارداتی و صادراتی نوع اجناسی
که باید تحت اختیار درآید قبلاً آگهی خواهد شد
تبصره ۳ - در مورد آن قسمت از مواد خواربار که لازم
شود مشمول این قانون واقع گردد با تصویب هیئت وزیران
تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد.

رئیس - بایستی آقایان مستحضر باشند که يك عده
از آقایان قبلاً در ستون موافق و مخالف اسم نوشته اند بعضی
از آقایان هم حالا اجازه خواستند اجازه آنهایی که قبلاً
اسم نوشته اند در آن برگه مقدم است بعد دیگر مؤاخذه
نشود که چرا آنهایی که اینجا اجازه خواسته اند مقدم
هستند و مورد گله واقع نشود آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - اگر در دروا بخوایم علاج کنیم اول باید
بعقیده بنده درد را تشخیص بدهیم علل درد را معلوم کنیم

آنوقت بزودی می توانیم در مقام علاج بر آنیم علل گرانی
و ترقی سطح زندگی در کشور بطوریکه شاید و باید لازم
بود در مجلس صحبت بشود و بعرض مجلس برسد در شور اول
تشد حالاهم برای اینکه وقت زیادی از مجلس شورای ملی
تضییع نشود بنده سعی میکنم که خیلی مختصر و بطور اجمال
نظریات و عرایض خودم را اظهار کنم بعقیده بنده یکی
از علل گرانی سطح زندگی در کشور ما بعد از قضایای
شهر یورماه همان موضوع خرید اسعار و نرخ مصنوعی است
که دولت برای این متاع مقرر داشته و منظور نموده و
بطوریکه مکرر گفته شد اگر دولت اسعار را نرخ برایش
معاوم نمی کرد و می گذاشت در بازار آزاد روی اصل کلی
عرضه و تقاضا معامله شود سطح زندگی ما باین پایه و باین
اندازه ترقی نمی کرد و دولت مؤسس گرانی بواسطه همین
قضیه شد که لیره که بنظر بنده بطور کلی بنظر بنده سه
تومان قیمت و ارزش نداشت این را دفعه واحده بردورساند
به ۱۳۸ ریال یا ۱۴ تومان و بهمین میزان برایش نرخ معلوم
کرد در این تفاوت نرخ سطح زندگی را بالا برد و بهمین نحو
سرمایه مملکت برایگان بر باد رفت و حالا هم همینطور دارد
می رود از موضوع گرانی اسعار که بگذریم علت دیگر گرانی
سطح زندگی احتیاجاتی است که برای متفقین ما در این
کشور بوده و از بازار ایران این احتیاجات آنها تأمین
میشود فرض بفرمائید ما تجارتنی که داشتیم برای زندگی و
احتیاجات خودمان بوده است دولت و بازرگانان ما اگر اجناسی
را وارد کرده اند و داشته اند از سابق صرفاً بقدر احتیاج داخلی
خود ما بود و زائد بر احتیاج ما چیزی در این مملکت از مواد
احتیاجی وجود نداشته است خوب حالا اگر دفعه واحده از بازار
ایران يك میلیون متر چلووار برداشته شود هم از مقدارش
کسته میشود و هم بر قیمتش افزوده میشود چنانچه بنده
شنیده ام که يك عده اشخاص برای مصرف متفقین يك خرید
های کلی از بازار های ما کرده اند و قیمت را آنها برده اند
بالا که بالنتیجه هم از مقدارش کسته شده و هم بمطنه قیمت
آنها افزوده شده است این طبیعی است و تردیدی هم ندارد

مثلاً بنده يك چیزی را برای مثال و نمونه بشما عرض میکنم
قلع در ایران بمصرف سفید کردن مس و اینها میرسد همیشه
مقداری وارد می شد است که رافع احتیاجات داخلی بوده و
در حدود تأمین احتیاجات بوده است یکمربته اگر بیایند و
قلع احتیاجات داخلی کشور را که ما داریم برای احتیاجات
جنگی خودشان از بازار ایران بخرند و برداشت کنند خوب
وقتی که مقدارش این جوری از بین رفت البته هم کم میشود
هم قیمتش گران میشود پس اینهم یکی از علل بود که
متفقین احتیاج داشتند و اجناس ما را چیزهایی را که مورد
احتیاج ما بود از بازارهای ما خریدند و برداشت کردند و اینهم
باز بعقیده بنده تقصیر خود دولت است که از آن قدم اول و
از آن روز اول بامتفقین وارد مذاکره نشد که بآنها بگوید
اولاً احتیاجات تان را معلوم کنید که در ایران چقدر است
و چه چیز است و وقتی که احتیاجات شما معلوم شد بوسیله
خود من که دولت هستم این احتیاجات تهیه شود تا کار باینجا
نرسد ولی دولت این کار را نکرد و آنها را آزاد گذاشت و
بوسیله يك عده اشخاص و ایادی مختلفی وارد بازار ایران
شدند و متاع ایران را جمع آوری کردند و زندگی ما را باین
گرانی رساندند که ملاحظه میفرمائید دیگر برای هیچکس
قابل تحمل و قابل دوام نیست (صحیح است. احسنت) از
این مسئله که بگذریم بعقیده بنده مؤسس و مسبب واقعی
گرانی و احتکار در این مملکت خود دولت است چرا؟ فرض
کنیم يك مقدار از موادیکه جزو تجارت خارجی ما بوده و
بانحصار دولت داده شده این را ما برای این بدولت نداده بودیم
که دولت از آنها بهره برداری کند ما این انحصارات را دادیم
که برفع جامعه و برای آسایش مردم و رفاهیت حال مردم
دولت از آن حسن استفاده بکند ولی دولت در عمل ملاحظه
بفرمائید مثلاً بنام قانون انحصار تجارت خارجی آمد و يك
مرتبته در مقام این برآمد که چای را از دست مردم بگیرد
بسیار خوب بسیار کار بقاعده و عمل صحیحی است چای را از ایادی
مختلفه بگیرد و عادلانه بقیمت خوب و مناسبی بین مردم تقسیم
کند و خودش توزیع کند و بفروشد زدند توی سر صاحب کالا

هم میبرند این قسمت هم بعقیده بنده باز تقصیر دولت است برای اینکه اگر دولت بوظیفه و تکلیف خودش رفتار میکرد یعنی زندگی مردم را مراقبت میکرد و از تجاوزات این منفعت پرستان جلوگیری میکرد همانطور که شما مکلف هستید در راه ها از يك سارق جلوگیری کنید و اشرار را قلع و قمع کنید همانطور هم شما مکلف هستید که در بازار هم اگر يك کسی در مقام تعدی و تجاوز بر آمد آنرا هم از سر جلوگیری کنید

این عمل هر دو سرق است فرق نمیکند آن دزد سرگردنه مردم را لخت میکند این یکی در بازار لخت میکند و این جزو شئون دولت است که جلوگیری کند دولت وقتی که بوظیفه خودش بخواهد عمل کند دیگر قانون لازم ندارد اگر هم قانون لازم داشت آنچه شما میخواستید تا بحال که ما داده ایم اما حالا چون این بحث گذشته و مجال صحبت هم نیست در این موضوع وارد نمیشوم.

رئیس - آقا شما در کلیات دارید صحبت میکنید.

امیر تیمور - اما راجع باین ماده البته اگر دولت حالا بخواهد این اختیارات را بعهدۀ د کتر میلیسپو واگذار کند بنده هم مخالفتی نمیکنم ولی بعقیده بنده این اختیاراتی که الان بعهدۀ د کتر میلیسپو واگذر میشود این از وظایف خود دولت است این عقیده بنده است (صحیح است) این از وظایف خود دولت است و مال دولت است و مجلس شورای ملی از نظر اصل وظایف دولت را نمیتواند بدیگری بدهد نباید هم بدیگری تفویض کند اگر هم این وظایف باید بدیگری تفویض شود دولت باید از مجلس شورای ملی اجازه بخواهد و مجلس اجازه بدهد که خود دولت بتواند علاوه بر اختیاراتی که طبق قانون استخدام د کتر میلیسپو بعهدۀ او واگذار شده است در این موارد هم باو اختیاراتی بدهد و مداخله نکند و این موارد را در تحت اداره مخصوص خودش قرار بدهد من این پیشنهاد را از این نظر کردم که اولاً هم شأن دولت محفوظ بماند و هم اصول مسئولیت وزراء از بین نرود اینجا گفته شد که البته میشود از وزیر مسئول همیشه سؤال کرد و استیضاح

باین عرض بنده يك توجه عمیق تری بکنند و این عرض بنده را قبول بکنند که این اختیار بخود دولت داده شود و دولت این اختیار را بمیلیسپو بدهد.

رئیس - آقای د کتر ملک زاده.

د کتر ملک زاده - يك قانونی که از يك مجلسی میگذرد بعقیده بنده بهترین نمونه و روشد يك ملت و جامعه است که تاریخ بعد بتواند رشد آن ملت و جامعه را قضاوت کند. امروز مجلس شورای ملی در مقابل يك اصلی قرار گرفته است که یا باید این اصل را قبول کند و وقتی که قبول کرد موجبات و مقتضیات آنرا هم فراهم کند و یا رد کند (صحیح است) و آن اصل این است که آیا این زندگی فعلی و این زندگی طاقت فرسا و کمر شکن امروزی قابل دوام هست یا نیست و اگر وضعیت باین صورت فعلی بگذرد چهار ماه دیگر پنج ماه دیگر چه خواهد شد امروز بزرگترین طبقه اول این مملکت قادر نیستند که پنج سیر گوشت يك چارک گوشت برای خودشان بخرند و يك عده مردم وضعیت شان اینطور است و اگر همینطور میگذرد این مملکت با متحان سپرده شده باشد و ماتما شاجی باشیم من نمیدانم روزگار این مملکت چه خواهد شد. پس این اصل را وقتی قبول کنیم که این وضعیت فعلی قابل دوام نیست و باید برای آن يك چاره پیدا کرد روی همین اصل است که دولت فعلی این لایحه را پیشنهاد کرده است به مجلس شورای ملی مجلس شورای ملی هم موافقت دارد البته موافقت دارد با این قانون زیرا این قانون بعقیده بنده و يك عده نود و نه در صد بشفاهالی مملکت است و بضرر يك عده که شاید يك صد يك بیشتر نیستند (صحیح است) منتهایش اجازه بفرمائید فرق این است که این نود و نه تا يك طبقه بی صدائی هستند که حس ندارند میمیرند و آه هم نمیتوانند بکشند ناله هم نمیتوانند بکنند ولی آن يك در صد اشخاصی هستند که وسائل دارند صدا میکنند فریاد میکنند داد می کشند استفاده میکنند و آن تشبثاتی را که ملاحظه فرمودید دارند میکنند و بالاخره سعی می کنند مجلس شورای ملی و جامعه را در تحت تأثیر

گردانند هم تصدیق میکنم همیشه میشود سؤال کرد و استیضاح کرد فرض کنید در این مورد مواردی پیش آید که تخلفی پیش آمد و گفتید که باید وزیر محاکمه بشود شما وقتیکه بموجب این قانون و در موارد تخلف يك وزیر را جلب کنید بمحاکمه بنده بشما قول میدهم که محکمه هم آن وزیر را تبرئه خواهد کرد زیرا او هم مستندش همین قانون است که شما اختیارات را بدیگری وا گذاشته اید و وزیر هم منوط باو نخواهد بود. بنده عرض میکنم اصول مسئولیت وزراء بهیچوجه نباید متزلزل بشود و شما با این قانون مسئولیت وزراء را متزلزل میکنید و برای آنها مسئولیتی نیست و بعلاوه این شأن دولت است و مجلس شورای ملی نباید این شأن دولت و اختیارات دولت را بکس دیگر واگذار کند باید اجازه بدهید بخود دولت. من اختلاف عملی زیادی با شما ندارم شما میخواهید بد کتر میلیسپو بدهید من با شما موافقم بدهید اختیار باو علاوه بر این اختیارات دیگری هم میخواهید بدهید تفویض کنید من هم با شما موافقت میکنم ولی خود شما که دولت هستید این اختیار را بدهید باو نه اینکه بیائید و از مجلس شورای ملی بخواهید که شما را بگذارد کنار و بدهد بد کتر میلیسپو مجلس شورای ملی باید اختیار را بکسی بدهد که قانوناً در مقابل او مسئولیت داشته باشد من از شما میتوانم اجازه خواست کنم نه از میلیسپو اختیار يك طرفه که نمیشود میلیسپو در مقابل این اختیارات چه مسئولیتی دارد در مقابل مجلس.

ملک مدنی - چرا مسئولیت دارد.

امیر تیمور - نه آقا مسئولیت ندارد من بحث اصولی دارم میکنم ولی وزیر مسئولیت دارد من يك وزیر را میتوانم از سر استیضاح کنم - سؤال کنم - میتوانم محاکمه اش کنم - میتوانم محکومش کنم - میتوانم حبسش کنم - میتوانم دائم العمر تبعیدش کنم قانون این حق را این اجازه را بمن میدهد اما د کتر میلیسپو چه مسئولیتی در مقابل بنده دارد بنده باز هم استدعای میکنم پیشنهاد میکنم آقای رئیس دولت

آن عملیات و آن استفاده های خودشان قرار بدهند (صحیح است) و این را هم بنده درک میکنم که مجلس شورای ملی که در مقابل حیات و سعادت این مملکت مسؤل است این را درک کرده است و در این هیچ جای شبهه نیست (صحیح است) آقای بیک بیاناتی فرمودند و بیک عللی را ذکر کردند که بعقیده بنده راجع بکلیات بود یعنی در آنجا بیک عللی را ذکر کردند که آن علل سبب بالا رفتن سطح زندگی و قیمتها میشود الا آن یکسال است که همه ماها متوجه این مسئله هستیم و از همان کابینه سابق آقای سهیلی هم در اطراف این مسئله مخصوصاً در مجالس خصوصی مذاکراتی می شد و در نتیجه همین مذاکرات و همین علل بود که بالاخره بصورت این قانون و این لایحه در آمده است و آمده است به مجلس شورای ملی و بنده میخواهم باقا عرض کنم که علت پیشنهاد این قانون همین است که آن علل و موجباتی که سبب مرض این جامعه شده است دولت تشخیص داده و درصدد برآمده که آن علل و موجبات را مرتفع بکند تا آنکه بتواند انشاء الله کاری بکند که زندگی بیک حالتی برگردد که قابل دوام باشد و مردم بیک نفسی بکشند و راحت و آسوده بشوند ولی بنده برای اینکه از طرف بدخواهان سوء تفاهمی در اذهان عمومی ایجاد نشود اجازه میخواهم بیک تذکری بدهم و آن تذکر این است که بعضی ها خیال می کنند که در نتیجه بالا رفتن زندگی و این تورمی که برای پول ما پیدا شده است و بعقیده بنده بزرگترین علت این پیش آمد فقط و فقط تورم این پول است یعنی بیش از آنچه مملکت محتاج است اسکناس منتشر شده است و بالاخره تولید تورم کرده است ولی تورم پول را بافضیه ورشکستگی و انفلاسیون باید تشخیص و تمیز داد پول ایران روی بیک پایه ثابت و ترلز ناپذیری است و اسکناس ما بیک پشتوانه ثابت و صحیح و محکمی دارد (صحیح است) و در دنیا امروز میتوان گفت پول ما بهترین وضعیت را دارد و اشخاص بدخواه و استفاده جو نخواهند توانست از این وضعیت

استفاده کنند که این را تعبیر به انفلاسیون و تورم بکنند یعنی جلوه بدهند که پول ما دچار ورشکستگی شده است اینطور نیست (صحیح است) پول ما دچار ورشکستگی نشده است البته بیک مقداری اسکناس در نتیجه اینکه عرضه و تقاضا نیست (این هم یکی از علل است) یعنی فلان دهاتی در سابق پولش را قند میخرید چای میخرید صابون میخرید چیت میخرید چه میکرد چه میکرد امروز اینطور نیست این اجناس بدستش نمی آید و بیک مقداری از این پولها همینطور توی جیبش مانده است و بدبختانه بیک مقدار زیادی از این پول در دست بیک مشت ثروتمند افتاده است که آنها سوء استفاده میکنند روز بروز مثلاً این خانه را امروز میخرد ۱۵۰ هزار تومان فردا میفروشد ۲۰۰ هزار تومان و فلان چیز را میخرد بهمین ترتیب این هم یکی از علل مؤثر بالا رفتن زندگی است که البته دولت باید این موضوعات را جفاً مورد مطالعه و دقت خودش قرار بدهد یا بیک مالیات سنگینی برای این کارها وضع کند یا جلوگیری کند و بهر حال بیک راههایی برایش پیدا کند. بعقیده بنده اینها بیک علل و موجباتی است که روی هررفته سبب شده است که این لایحه تنظیم و تقدیم مجلس شورای ملی شده است و این بِنفع جامعه ایرانی مخصوصاً طبقه فقیر و رنجبر مملکت است و من امیدوارم با بودن شخصی که امروز متصدی و مسؤل وزارت دارایی است و مورد اعتماد مجلس شورای ملی است و شخص دکترا میل سپو که امروزه ما او را یکسنگ کارگر و مستخدم این کشور می شناسیم (صحیح است) با وجود این دوفتر در سردارانی کشور که هر دو مورد اعتماد کامل مجلس شورای ملی هستند خوش نام و محل اعتماد میباشند این اشکالات رفع شود و جامعه و مملکت راحت بشوند حالا میآئیم بقول حکما مفهوم مخالف قضیه را میگیریم و میگوئیم فرض کنیم موفق نشد خوب اگر موفق شد دولت که زهی افتخار برای ما و برای دولت و برای مجلس شورای ملی که در این موقع سخت توانست بیک چنین مشکلی راحل کند حالا آمدیم فرض کنیم (فرض محال که محال نیست) فرض کنیم موفق نشد خوب اگر هم نشد شما تازه

چیزی را از دست نداده اید شما بیک اختیاراتی در حدود قوانین موضوعه بیک نفر می دهید یا میتوانست استفاده بکند یا نمیتواند استفاده کند اگر میتواند استفاده بکند که میکند اگر هم نتوانست همین وضعیت را بشما تحویل میدهد.

رئیس - آقای منشور.

منشور - البته چون بعضی از آقایانی که مخالفت میکنند نظریاتی دارند که در شور اول شاید مجال صحبت نشده و بنده هم جزو مخالفین اسم نوشته بودم و مجال نشد عرایض خودم را عرض کنم حالا هم میخواهم عرض کنم بنده بطور کلی مخالف هستم با دادن بیک همچو اختیاری زیرا در این لایحه نوشته شده است که بر رئیس دارائی فعلی این اختیار داده می شود اگر ما آمدیم اتفاقاً آقای دکترا همانطور که در قانون استخدامش نوشته شده کسالت پیدا کرد یا اینکه از کار کناره کرد یا اینکه بیک جهاتی نتوانست انجام وظیفه کند آنوقت وضع این قانون چه خواهد بود، آنوقت با دولت باز باید وارد صحبت شد و قانون را در مجلس طرح کرد و دچار زحمت فوق العاده شد بنابراین شما این اختیار را باید بمنزل بیک کسی مثل دولت بدهید که همیشه باقی باشد همینطور که آقای امیر تیمور هم فرمودند اما از حیث مسؤلیتیش بعقیده بنده اینقسمت اهمیتی ندارد ممکن است همانطور که دکترا لیندن بلات را محاکمه کردند دکترا میل سپو را هم محاکمه کنند این قسمت اهمیتی ندارد اما راجع به ترقی اجناس بنده باید عرض کنم که علت عمده ترقی اجناس همان نیامدن جنس است آقای بدر قضیه را مستحضر هستند که مطابق احصائیه که در وزارت بازرگانی تهیه کرده اند در سه سال گذشته که حد وسط سیصد هزار تن جنس از خارج آمده است فقط پانزده هزار تن آمده و آن پانزده هزار تن هم که وارد شده بدست مصرف کنندگان داخلی نرسیده است آقای ندین در جلسه گذشته دو موضوع را تذکر دادند برای لزوم وضع این قانون یکی اینکه گفتند آیا سزاوار است که قندی را که ما کیلویی دو تومان وارد می کنیم کیلویی پنج تومان یا ده تومان سایرین بفروشند و ضمناً فرمودند که

چرم هم بیک چیزی است که از خارج بیاید؟ بله اگر آقایان بسوابق مراجعه میفرمودند توجه میفرمودند که این چیزی که الان در بازار آزاد فروخته میشود این قند دولت نیست همان موقعی که راه تجارت بند آمده بود دولت برای اینکه راه تجارتش بسته نشود اجازه داد که جنس بیآورند و در آن موقع اجناس وارد کردند اما دولت نخواست بوظیفه خودش عمل کند مقامات خارجی گفتند که ما اجازه دادیم که شما جنس بیآورید و قند بیآورید ولی حق ندارید بیش از صدی دوازده بفروشید همان موقع باید جلوی شما را بگیرند و نگرفتند. قیمت رفت بالا آنچه که آمده است مثل شیشه و اینها بدست بازرگان ایرانی داده نشده است اما اصل این اختیارات همان اختیارات سابق است که آقای قوام میخواهند بیآورند و آقایان در جلسه خصوصی موافقت نکردند منتها دولت فعلاً آن اختیارات را باین صورت در آورده و عوض اینکه خودش در دست بگیرد میخواهد بدهد بدست دکترا میل سپو و بعقیده بنده دادن این اختیارات بدست دکترا میل سپو غلط است برای اینکه مخالف مقصودی است که ما داشته ایم از استخدام ایشان رئیس کل مالیه را هم ما برای تنظیم امور مالیاتی برای تعدیل خرج و دخل ولی این کارهایی را که ما انجامش را بدکترا میل سپو واگذار می کنیم اینها بیک اموری است که مربوط است بسائر دوائر موضوع تجارت داخلی و خارجی موضوع ساختمانها با این وضعیت ما اینجا اختیار داده ایم مطابق این اختیارات اجناس را آقای دکترا میل سپو جمع میکنند و برای تقسیم آنها باید منتظر شویم که نه نفر از خارج وارد شود حالا تا این نه نفر بیایند و انود بکنند مدتی طول خواهد کشید و ما بهمان مضیقه می افتیم که الان در قسمت قماش و سایر چیزها گرفتار شده ایم در قسمت تعدیل مال الاجاره بیک اختیاری به دکترا میخواهند بدهند اگر عوض این اختیارات دولت اجازه میداد که مردم ساختمان می کردند ما باین نتیجه میرسیدیم (انگشت وزیر - تعجب پیشنهادی) اجازه بفرمائید آقای سهیلی ما هر دو در بیک مدرسه بوده ایم آنچه شما خوانده اید

بنده هم خواننده ام (نخست وزیر - من آنچه شما خواننده اید نخوانده ام) ملاحظه بفرمائید کارخانجات در همه جا برای کارگران خانه میسازند حالا مثل این است که بیایند توی سر مالک بزنند که بیا خانهات را باین قیمت اجاره بده در صورتیکه آن اجاره تکافوی تعمیر یکسالش را نمیکند بهمین جهت شما محل کم دارید و مردم مجبورند در يك محلهای تنگی زندگی کنند حالا اگر بنده بنخواهم سایر موارد را عرض کنم خیلی زیاد است و فعلاً بیش از این وقت آقایانرا تلف نمیکنم .

وزیر کشاورزی (اعتبار) - عرض کنم در مواد قانون اختیارات دکتر میلسپو تمام صحبتهایی که حالا میشود تقریباً کم و بیش همان صحبت هائی است که در شور اول شده و در اطراف آن توضیحات کافی داده شده است آقای امیر تیمور فرمودند که ما بدولت اختیارات دادیم هر قانونی را که خواسته اند تصویب کرده ایم ولی خود بنده هم که افتخار نمایندگی مجلس شورای ملی را داشتم باید عرض کنم که آن قوانینی که بدولت داده شد برای يك قیود کوچک و يك پیشنهاداتی که وسط کار شد و مجلس شورای ملی آنها را قبول کرد متأسفانه دولت از هیچیک از آنها استفاده نکرد و بنده برای مثال عرض میکنم در قانون احتکار یا آئین نامه دادگاههای ارتش با يك پیشنهادی که آقای مؤید احمدی کردند و مجلس شورای ملی هم قبول کرد میشود گفت که از آن قانون استفاده نشد پس میشود گفت که این اختیارات داده شده است و قانونش هم از مجلس شورای ملی گذشته است ولی با يك اما و اگر که همان اما و اگر ها بوده که در نتیجه دولت نمیتواند آن وظیفه خودش را که بایستی صد در صد اجرا کند اجرا کند موضوع مسئولیت را آقای امیر تیمور خیلی در اطرافش شرح دادند که دکتر میلسپو مسئولیت ندارد و بالاخره ما از کی استیضاح کنیم از کی سؤال کنیم بنده خیال میکنم که خود ایشان توجه دارند مطلب در اینجا مکرر گفته شده که دکتر میلسپو بالاخره يك مستخدمی است از مستخدمین دولت ایران و وقتی که دولت يك لایحه

را با امضای خودش تقدیم میکند این بدیهی است و قبل بحث نیست که همان دولتی که این لایحه را امضا میکند مسئولیت مستقیم دارد در مقابل مجلس و هیچ مانعی ندارد که استیضاح کنید سؤال کنید و محاکمه اش را به محکمه احاله کنید بنده اینرا تصدیق میکنم که البته يك وزیر اگر تخلفی کرد بایستی تعقیب شود و توقیف شود اینها درست است ولی محکمه باید این کار را بکند پس اگر چنانچه امروز این اختیار را برای دکتر میلسپو خواسته اند اینطور بایستی تفوه شود که دولت خواسته است خودش را از مسئولیت این کار برکنار بکند و دکتر میلسپو را بیاورد در مقابل این کار مهم در مقابل مجلس شورای ملی طرف فرار بدهد بلکه بیشتر اگر این فکر شد روی اعتماد البته اینرا نمیدخواهم عرض کنم روی عدم ثبات و دوام دولتهاست چون هر دولتی اگر يك نقشه و يك فکری هم داشته باشد این يك مدتی میخواهد وقت لازم دارد و بواسطه نداشتن وقت کافی موفق باین نقشه خودش نمیشود پس دکتر میلسپو که اقلاً بموجب قانونش پنجسال در خدمت دولت ایران خواهد بود از این جهت بهتر بود که این اختیارات باو داده شود که او هم بتواند با يك فکر باز و با يك فراغت خاطر با يك مدتی عمل کند و این منظور دولت و مجلس را انجام دهد و مخصوصاً این که دکتر میلسپو يك مردی است که میشود گفت متخصص امور اقتصادی است و مخصوصاً با سابقه و معلوماتی که دارد واقعاً میتواند در این کار موفق شود در قسمت کالاهائی که در دست دولت است و گران یا ارزان فروخته این راهم همینطور فکر کردم از خارج که سابقاً شرکت نداشتیم ولی وقتی که آدم وارد عمل میشود می بینیم این فکرها این قدر صحیح نیست وقتی که ما میخواهیم قیمت محصول اولیه را زیاد کنیم بایستی قیمت محصول حاصل شده را هم زیاد کنیم مثلاً قیمت چغندر و بذر چغندر را از این قیمتی که ده برابر بالا رفته بنده هم تصدیق دارم که این کار را نکنیم ولی از آن طرف هم تصدیق بفرمائید وقتی که چغندر قیمتش بالا رفت قدرها هم باید گرانتر بفرشند چون گرانتر تمام میشود اما این گرانی

مثل گرانی بازار آزاد نیست که الان هست که چندین برابر تفاوت قیمتش است حالا بعد از این اختیاری که مجلس شورای ملی بدکتر میلسپو واگذار میکند بنده تصور میکنم چه راجع بکالاهائی که در دست دولت است و چه کالاهائی که در دست مردم است روی يك ترتیبی میآید که رفع نگرانی و اشکال خواهد شد و این ترتیب که دوبار باشد یکی در دست دولت و یکی بازار آزاد که هیچ پایه و ماخذی نداشته باشد باین جهت بنده تصور میکنم که بعد از اینکه این قانون گذشت رفع نگرانی آقایان بشود اینجا آقای منشور يك شرحی بیان فرمودند که اگر دکتر میلسپو کسالت پیدا کند بنده خیال میکنم که نگرانی ندارد بنده امیدوارم که دکتر میلسپو اولاً کسالت پیدا نکند به اندازه که مانع کارش بشود اگر هم يك وقت هم این ترتیب ما دچار شدیم دولت تشکیلات دارد سازمان دارد او معاونین دارد و اینکه فرمودند او باید حالا شروع کند و تمام چیزها را جمع کند آنوقت باید منتظر نه نفر دیگر باشد بنده نمیدانم ایشان نقشه دکتر میلسپو را کجا دیده اند برای اینکه او هنوز بکسی نگفته است و بنظر بنده این يك فکری است که فقط برای آقای منشور آمده است و دکتر این فکر را ندارد و بنده میخواستم استدعا کنم که آقایان توجه بفرمایند و زودتر رأی بدهند بماده که ما زودتر وارد مرحله عمل بشویم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

پیشنهاد آقای بهبهانی

ماده اول را بطریق زیر اصلاح و پیشنهاد مینمایم
ماده ۱ - رئیس کل دارائی فعلی اختیار داده میشود امر تحصیل اجناس غیر خواربار و کلیه مواد خام و مصنوعات ضروری و وارد و صادر کردن مستقنات و دست مزد کلیه کارها و خدمات را در تحت نظارت وزیر دارائی تحت اختیار خود قرار دهد .

بهبهانی - بنده عرض خودم را در شور اول عرض

کردم و منتظر بودم که پیشنهادی که کرده ام در کمیسیون مورد توجه واقع شود اینجا بنده دو اصلاح کردم در این

ماده یکی راجع به اجناس که ضروری باشد ما امروز اجناس غیر ضروری احتیاج نداریم و مردم اگر احتیاجی به اجناس غیر ضروری پیدا کنند آنها البته پول دارند بخرند و ضرر بجائی نمی خورد این يك اصلاح و يك اصلاح دیگر بنده راجع بهمان جوابی است که آقای وزیر خواربار در پشت تریبون در جواب بنده دادند راجع بمرجع سؤال یا استیضاح فرمودند در قانون دکتر میلسپو هست که در تحت نظارت وزیر مالیه باشد البته آن قانون هست و مقصود از اظهارات بنده همین است ولی چون این قانون بعد از آن قانون است این مطلب را که در تحت نظارت وزیر دارائی باشد باید داشته باشد این صحبت ها که گفته میشود در باب این اختیار و در باب این مطلب البته هر مستخدمی مسئول وزیر و مقام بالاتر خودش است و این در صورتی است که این اختیار بشخص او داده نشده باشد اینجا این اختیار بشخص او داده میشود اینجا گفته میشود اینجا اختیاری که داده میشود سابق بر این هم اختیاراتی داده شده بود بلکه سابق هم داده شده بود ولی در تحت نظارت بالاتر در تحت نظر وزیر دارائی و این ضروری ندارد که آقایان تصویب بفرمایند که اولاً آن اشیائی که غیر ضروری است برداشته شود و اشیاء ضروری بشود و یکی هم همین مسئله که رئیس دارائی که در قانون نامبرده شده در تحت اختیار وزیر وقت باشد این هم ضروری ندارد و لازم است .

وزیر دارائی (بیات) - در این قسمتی که آقای بهبهانی

راجع به مصنوعات ضروری و غیر ضروری فرمودند بعقیده بنده در صورتیکه ما کاملاً موفق به تثبیت قیمت اجناس بشویم مجبور هستیم که تمام اجناس را باهم يك تناسبی قائل بشویم برای اینکه اگر يك جنسی از حدود خودش خارج شد قسمت دیگر قهراً از آن حدود خارج میشود فرض بفرمائید هر قسمت از اینها از خواربار و غیر خواربار يك ارتباط هائی

باهم دارد هر قسمت و هر طبقه که البته تولید میکند و ایجاد میکند و معامله میکند اگر نباشد آن چیزی که طرف احتیاج خودش است با آن چیزی که خود ایجاد کرده

تناسب نداشته باشد اصلاً آن نظری که ما داریم از بین میرود و اصولاً بایستی تمام این اجناس يك ارتباطی از حیث قیمت با هم داشته باشد تا ما بتوانیم آن تعدیلی که در نظر داریم موفق شویم و گمان میکنم بهتر این است که آقای بهبهانی هم از این قسمت صرف نظر بفرمایند اما در قسمت دوم که فرمودند بنده که این خدمت را قبول کردم اولاً خاطر آقایان مسبوق است که مدتی این خدمت به بنده تکلیف شده بود و زیر این بار نمیرفتم و حالا فقط از این نقطه نظر است که امروز حقیقه يك خدماتی است برای مملکت که اگر در این مملکت خوب انجام شود امیدواریم نتایج خوبی برای مملکت و مردم داشته باشد ولی البته اگر یک قدری از حدودش خارج شود بنده با آن حسن نیتی که از خدمتگذاری امریکائیا در این مملکت معتقد امیدوارم امورانی که در آنجا واقع میشود به نفع مملکت انجام شود که نگرانی برای هیچیک از آقایان نمایندگان محترم نباشد و همانطوری که آقای وزیر خواربار فرمودند این قسمت البته در قانون قرارداد کنترالی او نوشته شده و چون هست او مستخدم است و با این قرارداد البته استخدام شده است بنابراین البته عین نظر آقای بهبهانی عملی خواهد شد و امیدواریم بطوریکه منظور همه آقایان است انجام شده و اسباب آسایش عمومی فراهم شود.

رئیس - آقای بهبهانی پس میگیرید (بهبهانی - خیر) آقایانیکه با پیشنهاد آقای بهبهانی موافقت دارند برخیزند (عده برخاستند) تصویب نشد.

پیشنهاد آقای امیر تیمور .

ماده اول را بطریق ذیل پیشنهاد میکنم .

ماده اول - علاوه بر خدماتی که طبق قانون استخدام د کتر میلسپو بعهدہ مشارالیه محول است دولت میتواند با توجه بمسئولیت وزراء نیز به ایشان اجازه دهد که در امر تحصیل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد کردن اجناس ضروری و صادر کردن اجناس غیر ضروری و حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آن و همچنین مال الاجاره مستغلات و دستمزد کارگرها و خدمات داخلی و آبهار انجمن

اداره خود قرار دهد .

امیر تیمور - این پیشنهاد عین همان ماده ایست که در خبر کمیسیون بعرض مجلس رسیده الا اینکه بنده در ابتدای آن این جمله را بهش اضافه کردم که علاوه بر خدماتیکه طبق قانون استخدام د کتر میلسپو بعهدہ مشارالیه محول است دولت میتواند با توجه بمسئولیت وزراء نیز به ایشان اختیار بدهد فقط منظور بنده این است که این اختیار را دولت بد کتر میلسپو واگذار کند نه مجلس و دولت از مجلس اجازه بخواهد و خودش به میلسپو واگذار کند چون این موضوع از شأن دولت است و شأن دولت را مقتضی نیست ما امروز بدیگری واگذار کنیم اینک بنده میگویم دیگری شخصاً نظری به د کتر میلسپو ندارم بلکه میلسپو را يك مستخدم رسمی دولت میدانم و معتقد هستم که خدمت هم خواهد کرد ولی چون این مسئله از شأن دولت است این اختیار میبایستی به خود دولت داده شود و دولت بد کتر میلسپو واگذار کند حالا دیگر بسته است بنظر آقایان .

وزیر بهداشتی - این توضیح را بنده عرض کنم که يك توضیح واضحی است همان قانون اختیارات د کتر میلسپو که اول گذشت آیا همچو چیزی گفته شد که يك واسطه لازم دارد؟ این ظیبی است که این واسطه هیئت دولت است دولت پیشنهاد میکند و مجلس رأی میدهد اگر دولت پیشنهاد نمیکرد که مجلس رأی نمیداد این توضیح واضح ممکن است اسباب شود که باز آنجا يك صحبتی بشود که آیا این شخص میتواند آن قوت کامل خودش را بکار ببرد یا خیر بنابر این بعقیده بنده لزومی ندارد .

رئیس - آقای امیر تیمور پس میگیرید؟

امیر تیمور - خیر بنده خودم سکه عقیده به پیشنهاد خودم دارم .

رئیس - موافقین با پیشنهاد آقای امیر تیمور برخیزند (عده برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد آقای د کتر ادهم : پیشنهاد میکنم قسمت اول ماده اینطور نوشته شود :

ماده ۱ - به آقای د کتر میلسپو رئیس کل دارائی این اختیار داده میشود .

د کتر ادهم - منظور بنده این است که در لواجی که از مجلس میگردد اسم آن شخص نوشته شود چون بعد از مدتی که گذشت معلوم نیست این شخص کی بوده؟

مخبر - فرمایش د کتر صحیح است بنده موافقم و دولت هم موافقت میکند .

پیشنهاد آقای اوحدی :

پیشنهاد میکنم ماده اول بشرح زیر اصلاح شود :

ماده اول - بر رئیس کل دارائی فعلی اختیار داده میشود امر تحصیل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس و حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آنرا تحت اداره خود قرار دهد .

اوحدی - بنده در اختیار دادن به رئیس کل دارائی نگرانی دارم ولی چه کنم وضعیت غیر عادی و جنگ عالم سوز انسان را از اعتماد بهر کس حتی بخودش باز میدارد يك دو سه نکته آقای د کتر در این گزارش یکماهه خودشان نوشته اند که این قسمت بعقیده بنده قابل توجه است ایشان آدم مبرزی هستند شخص پاکی هستند و بنده بسابقه عملیات د کتر اعتماد کامل دارم ولی در این گزارش نظری را که گرفته اند که سطح زندگی را پائین بیاورند برای آقایان محترم میخوانم بنده را امیدوار نمیکند (متفقین برای تأمین هزینه خود در این کشور اعتبارات دلار و لیره به ایران میدهند که قسمت عمده یا تمام آن قابل تبدیل به زر میباشد و دولت ایران در ازاء این اعتبارات معادل دلار و لیره های مزبور به متفقین ربال بشکل اسکناس واگذار مینماید اگر چه این ترتیب امروز اسباب مزاحمت این کشور را فراهم نموده است ولی در حقیقت دولت ایران با نویسیله مبالغ گزافی ارزش خارجی بدست آورده اند

رئیس - آقای اوحدی شما فقط راجع به مال الاجاره پیشنهاد حذف کرده اید در همین قسمت میتوان صحبت کنید

اوحدی - چشم بنده بچه حرف شنوی هستیم این قسمت را بنده خواندم آقایان هر چه باید ملتفت شوند شنبند عرض میکنم بنده حذف کردم در ماده اول سه قسمت را یکی مسئله اجاره یکی مسئله دست مزد یکی مسئله خدمت

دلیل اینکه بنده اجازه را در ماده حذف کردم برای این است که تبصره این ماده مسئله اجاره را تصریح دارد که راجع به اجاره و وضعیت آن ترتیبی با مشورت وزیر داد گستری بکنند و هر چه با همدیگر تصمیم گرفتند اجرا بکنند و این در تبصره هست و دیگر لازم نیست که در ماده باشد یکی دیگر دولت در مقام بیمه کارگران است در مقام تعیین مزد کارگران است آنهم احتیاجی ندارد که این اختیارش را علیحده به ایشان بدهیم در صورتیکه قانون بیمه کارگران الان مطرح است و از مجلس دارد میگردد آمدیم سر خدمت این خدمت مقصود حقوق خدمتگزاران دولتی است یا ساعت کار اگر مقصود ساعات کار است این اختیاری لازم ندارد اگر مقصود حقوق مستخدمین است و حقوق خدمت است که ما در قانون اشل داریم برای همه کارها این دیگر چه احتیاجی دارد اگر لازم است که رئیس کل دارائی تعدیل در اشل بکنند که این محتاج است به قانون که باید قانون آن بیاید به مجلس و بطور متحدالشکل مثل سابق بمجلس بیاید و پس از تصویب مجلس بموقع اجرا گذارده شود این بود نظر بنده .

مخبر - بنده در قسمت اول فرمایشات آقای اوحدی عرضی ندارم البته خارج از موضوع پیشنهادشان بود لازم است عرض کنم که تبصره خود ماده را روشن میکند در صورتیکه در ماده اسمی از مال الاجاره مستغلات نبریم چطور میتوانیم برای او يك تبصره قائل شویم مقصود این است که رئیس کل دارائی مال الاجاره مستغلات را مثل سایر امور اقتصادی کشور تحت نظارت و اختیارات خودش قرار بدهد اما راجع بدستمزد اینکه فرمودند قانون بیمه در مجلس مطرح است بیمه غیر از دستمزد است بیمه برای این است که اگر کارگر کسالتی برای او رخ داده البته کار فرمایان بوسیله همین شرکت بیمه جبران کنند چون این بازارمان فریق میکند بالا میرود پائین بیاید و باید این را طوری در نظر گرفت که تمام طبقات رعایت شوند هم طبقه بالاتر و هم طبقه پائین تر و این یکی از امور مهم اقتصادی است باین جهت این چا ما بطور کلی نوشتیم

که در این امور مداخله کند و آقای اوحدی هم با همین ترتیب موافقت بفرمایند بهتر است

اوحدی - با اینکه توضیحات ایشان بنده را قانع نکرد برای اینکه زود تر بگذرد پس میگیرم

پیشنهاد آقای طباطبائی

پیشنهاد میکنم جمله اجناس غیر خوارباری از سطر اول حذف شود

طباطبائی - عرض میکنم ماده اول يك مقداری با وزیر خواربار تعارف کرده است و در تبصره سوم آمده است سراغ خواربار ضرورت زندگی دو قسم است در درجه اول خواربار را باید گذاشت یعنی نان گوشت قند شکر کبریت اینطور چیزها که لوازم و ضروریات زندگی است و در درجه دوم کارخانه چرم سازی البته لازم است ولی بمشابه ضروریات زندگی نیست در صورتیکه رئیس کل دارائی لازم شده است که دارای این اختیارات باشد و متفق علیه همه است که زندگی غیر قابل تحمل است شما نمیدانم چطور شده که قسمت اول را مستثنی کرده اید و بعد در تبصره سوم همان استثنا را بهم زده اید بنظر من موافقت بفرمائید که این جمله غیر خواربار را برش داریم سگتة هم از حیث وزارت خواربار و از حیث بودنش و اجزاء و اعضایش نخواهد خورد او وزارت خودش را میکند او وزارت خودش را میکند این اداره هم اگر موفق شد بلکه سطح زندگی را پائین بیاورد بنابراین آقایان موافقت بفرمائید که نوشته شود اعم از خواربار و غیره یا اینکه در تبصره آن کلمه را بردارید

وزیر خواربار - بنده گمان میکنم که این پیشنهاد آقای طباطبائی اگر مورد توجه شود مستلزم این است که وزارت خواربار وجود نداشته باشد یکی از مسائل اساسی که ایجاد میکند وجود وزارت خواربار را رانی است که جزء اختیارات دکتر میلسپو داده شود که مداخله او در امر خواربار نباشد و الا اگر مداخله دکتر میلسپو در وزارت خواربار باشد طبعاً ضمیمه مالیه خواهد شد و وجود وزارت خواربار لغو خواهد بود. اما تبصره ۳ در لایحه تقدیمی که

پیشنهاد میکنم کلیه امور خواربار جزء اداره رئیس دارائی فعلی باشد.

رئیس - آقای نقابت.

نقابت - بنده يك توضیحی دادم راجع به این پیشنهاد و استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید که در موقع سختی و ضرورت بر طبق نظر تمام علمای اقتصاد که حتی حاضر در کتابها و نوشته های آنها را در اختیار آقایان بگذارم اساس تمام مواد زندگی و قیمت آنها تطبیق میشود با قیمت مواد خوارباری اساس تمام زندگی خواربار است و گندم است باید قیمت مواد خوارباری و گندم تعدیل شود تا سایر اجناس هم قیمتشان تعدیل شود وقتی که قیمت اجناس خوارباری میروند در اختیار دیگری ما موفق نمیشویم اگر چه يك تبصره در ذیل این ماده هست که گفته شده است قسمتی از مواد خواربار را که مقتضی بدانند هیئت وزراء در اختیار رئیس کل دارائی قرار خواهند داد ولی این کافی نیست تمام مواد خوارباری باید در تحت این اختیار در آید یا موفقیت پیدا میکند رئیس کل دارائی یا نمیکند ولی پایه قیمت تمام چیزها روی خواربار است این قسمت را هم قبول بفرمائید آنوقت راجع بسایر قسمت های فنی بعد صحبت خواهیم کرد

وزیر دارائی - البته این قسمتی را که آقای نقابت اظهار فرمودند نسبت به قیمت ها و نرخ اجناس مورد توجه خواهد بود و در مواقع لازمه تبادل نظر با وزارت خواربار خواهد شد که قیمت مواد خوارباری هم با قیمت های سایر اجناس تناسب داشته باشد ولی نظارت این امر همینطور که حالا هم هست با وزارت خواربار خواهد بود و يك قسمت هائی هم اگر لازم بود و بین وزارت خواربار و رئیس کل دارائی موافقت حاصل شد که آن قسمت را هم رئیس کل دارائی دخالت کند همانطور که ملاحظه فرموده اید در تبصره سه پیش بینی شده است که با تصویب دولت مشمول این اختیارات میشود در هر حال راجع به نرخ و قیمت اجناس خوارباری و غیر آن رعایت تناسب از هر جهت خواهد شد سعی میشود که قیمت آنها با يك تناسبی معین شود.

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای نقابت آقایانیکه قابل توجه میدانند بر خیزند (عده کمتری برخاستند) قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای سزاوار:

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ۱ ماده اول بترتیب زیر اصلاح شود.

تبصره ۱ - ترتیب و تنظیم تعدیل مال الاجاره مستغلات از طرف وزارت دادگستری با جلب نظر رئیس کل دارائی به مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد.

رئیس - آقای سزاوار.

سزاوار - بنده در شور اول هم پیشنهاد کردم. البته نسبت به کلیات این لایحه موافق بودم ولی چیزی که هست بعضی مسائل است که بنظر بنده اگر دولت مورد توجه قرار ندهد در عمل ممکن است دچار زحمت و اشکال بشود مثلاً اینجا راجع به موضوع به مال الاجاره مستغلات است البته آقایان میدانند که ما راجع به مال الاجاره مستغلات و بطور کلی راجع باجاره و استجاره در قانون مدنی يك بابی داریم و البته بصرف اینکه اجازه بدهیم يك مقرراتی را رئیس کل مالیه وضع کند و بعد بموقع اجرا بگذارد باقوانین دیگری که هست و با قانون مدنی اصطکاک پیدا میکند و این عمل از وظایف خاص وزارت دادگستری است که بایستی لایحه او را تهیه کند و اگر دکتر میلسپو هم نظری داشته باشد نظر او را جلب کند و به مجلس شورای ملی پیشنهاد کند بطور کلی نوشتن ترتیب و تنظیم مال الاجاره یعنی چه؟ من نمیفهمم ترتیب و تنظیم اصلاً یعنی چه؟ ما يك قانونی داشتیم سابقاً بنام قانون تعدیل مال الاجاره اگر منظور از این ترتیب و تنظیم همان تعدیل است که باید کلمه تعدیل هم این جا باشد و علاوه عرض کردم که اجازه از عقود لازمه است و يك بابی دارد در قانون مدنی اجاره و استجاره مطابق آن قانون و طبق اسناد رسمی يك مقرراتی دارد و با يك همچو اجازه بنده تصور میکنم که در محاکم این عمل دچار اشکال بشود و بنا بر این اشکالی ندارد که با این پیشنهادی که بنده تقدیم کرده ام موافقت بفرمائید که این ترتیب و تنظیم را

برای تعدیل مال الاجاره وزارت دادگستری پیشنهاد کنند با موافقت رئیس کل دارائی به مجلس که بعداً هم دچار اشکال نشویم.

۰۰ وزیر دادگستری - موضوع مال الاجاره خانه‌ها و مستغلات اخیراً نه تنها در مملکت ما بلکه در همه ممالک مورد توجه خاص قرار گرفته و بواسطه اختلالی که در امور اقتصادی پیدا شده هر مملکتی اخیراً برای خودش يك مقرراتی وضع کرده که از حدود قانون مدنی هم تخطی شده است در مملکت ما هم موضوع موجر و مستأجر مخصوصاً در قسمت مستغلات و بالاخره قسمت های شمال شهر بیشتر مورد توجه است و شکایات زیادی بوده است و این شکایات هم تا زگی ندارد از ۱۳۱۸ که اولین قانون تعدیل مال الاجاره وضع شده است این شکایات ادامه دارد و دولت بعد از يك مطالعات زیاد در سال گذشته يك ماده واحده گذراند که آن قانون سابق را ادامه داد و اخیراً هم لازم بود و ضرورت ایجاب میکرد که در امر تعدیل مال الاجاره دولت مداخله کند و يك مقرراتی وضع کند و وضع این مقررات از این نظر است که سکنی تأثیر فوق العاده در زندگانی روزمره دارد همانطور که لباس و طعام در زندگانی افراد مؤثر است سکنی هم مؤثر است (صحیح است) و مخصوصاً نسبت به يك طبقات خاصی که طبقه مستخدم دولت و طبقه کارگر است که آنها عایدات زیادی ندارند بایستی آن مقررات وضع شود که در زندگانی آنها تعدیل شود البته موجرها هم يك دلایلی دارند که زحمتی کشیده اند و خانه ساخته اند مستغلات بنا کرده اند رعایت حقوق آنها هم باید بشود اما این کار يك مطالعات زیادی لازم دارد زیرا فرق است مابین خانه و دکان فرق است بین خانه های شمال شهر و جنوب شهر تمام آنها مورد توجه است و اگر ما بخواهیم برای تمام اینها همانطور که در نظر داشتیم مقرراتی وضع کنیم و به مجلس نیاز داریم اختلالی در جنبه اقتصادی که دولت در نظر دارد بدست دیگری اجرا کنند پیدا میشود و آن اختلال مضر است و تثبیت بسیاری امور هم تأثیر میکند بنا بر این

بنده در شور کمیسیون عدلیه هم توضیح دادم و آقای سزاوار هم تشریف داشتند و قرار شد که با مشورت کمیسیون عدلیه تصمیماتی بگیریم و نظریه خودمان را به آقای دکتر میلسپو بدهیم و يك تصمیمی گرفته شود که در حدود مقررات قانون مدنی و حقوق عمومی باشد بنا بر این تمنا میکنم آقای سزاوار هم موافقت بفرمایند این ماده بهمین صورتی که هست تصویب شود و منظور ایشان هم در عمل تأمین خواهد شد.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای سزاوار را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده کمی قیام نمودند) قابل توجه نشد.

پیشنهاد آقای بهبهانی .
بنده بجای تبصره ۳ ماده اول کمیسیون تبصره ۳ ماده لایحه دولت را پیشنهاد مینمایم .

بهبهانی - پیشنهادی هم بنده در تبصره ماده اول تقدیم کرده ام اول آنرا بخوانند .
رئیس - پیشنهاد دیگر آقای بهبهانی خوانده میشود :
تبصره ۱ را بطریق زیر اصلاح و پیشنهاد مینمایم :
تبصره ۱ ترتیب و تنظیم مال الاجاره مستغلات با مقرراتی بعمل خواهد آمد که از طرف وزیر دادگستری با جلب نظریات رئیس کل دارائی در تحت موادی تنظیم شده و از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد .

عده از نمایندگان - این پیشنهاد رد شد .
رئیس - این پیشنهاد عین پیشنهاد آقای سزاوار است که مجلس رد کرد (صحیح است) پیشنهاد آقای انوار :
پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از کلمه (وارد) اضافه شود (اجتناب ضروری) و بعد از کلمه (صادر) اضافه شود (غیر ضروری).

رئیس - آقای انوار .
انوار - بنده قبلاً دو موضوع را ناچارم بعرض مجلس برسانم یکی آن جمله بی جهت آقای طباطبائی است به بنده که بنده تذکر نظامنامه میکنم و ایشان میگویند که تو برخلاف نظامنامه میگوئی . موضوع دوم زاجع پیشنهاد

هائی است که در شور اول میشود آن پیشنهادات باید در مجلس خوانده شود و میروند بکمیسیون کمیسیون یا رد میکنند یا قبول میکنند وقتی که رد کرد در شور ثانی صاحب آن پیشنهاد میتواند آن پیشنهاد خودش را دومرتبه بدهد چون رد کردن کمیسیون دخلی به رد کردن مجلس ندارد این را دومرتبه صاحب پیشنهاد میتواند تعقیب کند و مطلب خودش را در مجلس اظهار کند و مجلس اظهار عقیده میکند . بنده يك چیزی از آقای طوسی سؤال کردم بعد هم آقای دکتر طاهری تأیید کردند که پیشنهاداتی که در شور اول میشود باید در مجلس خوانده شود البته توضیح داده نمیشود و اگر این کار نشود برخلاف نظامنامه و عمل است ولی در شور دوم اگر این پیشنهاد در کمیسیون موافقت نشد در مجلس صاحب پیشنهاد میتواند همان پیشنهاد را بدهد و توضیح میدهد و در اینجا یا رد میشود یا قبول میشود حالا اینها مسئله نیست من هم با این قانون موافقم سه ورقه سفید هم میدهم . حالا يك پیشنهادی بنده داده ام بنده تنها هم نیستم آقای دکتر تاج بخش هم این پیشنهاد را کرده است دیگری هم پیشنهاد کرده است . عرض کنم راجع به وارد کردن اجناس ما اختیار میدهیم که اجناس را وارد کنند و صادر هم بکنند ما که فعلاً گرفتار يك مضيقه هستیم اجناس را که میخواهیم وارد مملکت بکنیم اجناس ضروری برای ما وارد کنند و اجناس را که میخواهند صادر کنند اجناس غیر ضروری را صادر کنند یعنی دستشان مطلقاً باز نباشد آقایان گفتند که پیشنهاد شده است و قبلاً آگاهی میشود اگر قبلاً هم آگاهی بشود رفع این توهم را نمیکند . يك مسئله ایست که گفتند اگر کلاغ توی چاه بیفتد چند دلو بکشند گفتند که کلاغ توی چاه نمی افتد آقا این که نمیشود ما میگوئیم اگر خواستند جنس ضروری را صادر کنند یا جنس غیر ضروری را وارد کنند آگاهی هم کردند این آگاهی که جلوی این عمل را نمیگیرد اگر بیاید آگاهی بکنند که فلان جنس غیر ضروری را میخواهند وارد کنند این که رفع توهم بنده را نمیکند مگر اینکه آقایان وزراء در اینجا بیان کنند

که مراد از این آگاهی این است که آگاهی میشود نسبت باجناس ضروری در صورت وارد کردن و نسبت باجناس غیر ضروری در صادر کردن این يك موضوع . موضوع دیگری که لازم است عرض کنم راجع بمقررات است که در این جا نوشته شده است . اگر آن مقررات مطابق قانون واقع است که معنی آن قانون است و اگر در حدود نظامنامه است که همان نظامنامه است و باید دولت بیان کند مراد از مقرراتی که در اینجا نوشته شده است مراد قانون و وضع قوانین نیست بلکه مراد وضع مقرراتی است در حدود نظامنامه و الا اگر بنا باشد که ما اجازه بدهیم که مراد از مقررات قانون است ما هیچوقت حق نداریم که يك همچو اجازه را بدهیم فقط مقصود از مقررات نظامنامه است در حدود این قوانین .

وزیر دارائی - اولاً راجع به نظامنامه که آقای انوار اظهار کردند پیشنهادات همانطور که فرمودند میروند به کمیسیون کمیسیون هر کدام را که قبول کرد البته در راپورت شور ثانی ضمن آن گزارش ضمیمه میشود ولی هر کدام را که رد کرد آن نماینده که پیشنهاد داده است اگر میل داشته باشد دومرتبه میتواند تعقیب کند همانطور که آقا هم تعقیب کردید در مجلس پیشنهاد میکنید و در مجلس هم در اطرافش مذاکره میشود اگر هم تعقیب نکرد که نکرد . اما در قسمت پیشنهاد که نسبت به وارد کردن و صادر کردن ضروری و غیر ضروری نوشته شود در کمیسیون هم این موضوع صحبت شد ولی امروز اگر ما بتوانیم هر جنسی را وارد مملکت بکنیم بنظر ما ضرر ندارد و برای ما فایده دارد و لزومی ندارد که ما محدود کنیم و نتوانیم يك اجناسی را وارد کنیم امروز هر جنسی را که ما بتوانیم وارد کنیم اسباب رفاهیت مردم را فراهم کرده ایم و همینطور راجع بصادر کردن اگر ما بخواهیم کلمه غیر ضروری را اضافه کنیم بعد دچار زحمت و اشکال میشویم ولی در عمل همانطور که مذاکره شد وقتی بخواهند يك جنسهائی را در تحت اختیار در بیاورند چه از حیث صادرات و چه واردات آگاهی

خواهد شد و عموم مردم مستحضر خواهند شد البته اگر یک چیز هائی باشد که ضروری باشد ممکن است درش بحث شود البته متصدیان امر هم نظر به مصلحت دارند و آنچه را که صلاح باشد عمل خواهند کرد از این جهت بعقیده بنده محدود کردن آن ممکن است ضروری در عمل وارد سازد و به صورتی که فعلاً هست اشکالی ندارد.

انوار - اجازه میفرمائید بنده توضیحی عرض کنم **بعضی از نمایندگان** - رأی - رأی.

رئیس - بفرمائید.

انوار - مطالبی را که بنده اظهار کردم و آقای وزیر دارائی صحبت کردند که عملی میشود شور میشود و آنگهی میشود و غیر ضروری را وارد نمیکنند و ضروری را خارج نمیکنند چون مقصود من با این توضیحات حاصل است استرداد میکنم پیشنهاد را.

رئیس - پیشنهاد آقای ملک مدنی:

اصلاح تبصره ۱ را بطریق زیر پیشنهاد مینماید

ترتیب و تنظیم مال الاجاره مستغلات با مقرراتی که از طرف وزارت دادگستری و رئیس کل دارائی تنظیم و به تصویب کمیسیون دادگستری مجلس خواهد رسید بعمل خواهد آمد.

ملک مدنی - این پیشنهاد را آقای سزاوار هم کردند و چون رد شد و مجلس رأی نداد بنده هم مسترد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای شهردوست:

اینجانب پیشنهاد میکنم در ماده ۱ بعد از (همچنین) تعدیل مال الاجاره نوشته شود و در تبصره ۱ بعد از ترتیب در عوض تنظیم تعدیل مال الاجاره نوشته شود.

رئیس - آقای شهردوست.

شهردوست - آقای وزیر دارائی در اینجا مقصود از این ماده این است که تعدیل مال الاجاره باشد و الا تنظیم که مورد ندارد بنده پیشنهاد کردم در ماده تعدیل هم اضافه شود و در تبصره هم عوض تنظیم تعدیل نوشته شود.

نخست وزیر - در اولی درست نیست در تبصره درست است.

مخبر - ما هم موافقیم.

هاشمی - در ماده این قسمت هم عطف به کلمه امر است که در اول ماده است.

شهردوست - چه اشکالی دارد بنویسیم تعدیل مال الاجاره که اینطور میشود: امر تحصیل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس و حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آن و همچنین تعدیل مال الاجاره مستغلات.

وزیر خواربار - اینجا توجه بفرمائید فرق است بین اداره کردن مال الاجاره و تعیین مال الاجاره در اولی مقصود این است که گرفتن مال الاجاره را تحت اختیار خودش قرار بدهد مثل سایر عوائد مالی در تبصره میگوید چه جور این عمل را تنظیم بکند. این جا در ماده امر مال الاجاره است و در تبصره ترتیب تنظیم عمل است.

مخبر - در هر دو قسمت تعدیل لازم دارد.

شهردوست - مال الاجاره را مالک میگیرد نه دکترا - میلسپو.

وزیر خواربار - ممکن است در تبصره تعدیل بجای تنظیم نوشته شود و درست است ولی در ماده امر مال الاجاره را تحت اختیار واقع میشود نه تعدیل و آن يك موضوع دیگری است.

رئیس - آقای شهردوست.

شهردوست - آقا فرمودند در این جا مال الاجاره وصول میکنند مال الاجاره را مالک وصول میکند ما در این جا اختیار میدهیم که رئیس کل دارائی امر تعدیل مال الاجاره درست کند....

سزاوار - آقا رئیس کل دارائی نمی تواند تعدیل مال الاجاره را درست کند.

شهردوست - و در تبصره هم اختیار میدهیم که با موافقت وزارت دادگستری مقرراتی وضع کنند و این عمل را انجام دهد.

هاشمی - از (و همچنین) عطف میشود با امر اینطور میشود (و همچنین امر مال الاجاره مستغلات)

رئیس - در تبصره که موافقت کردند که عوض ترتیب و تنظیم نوشته شود (ترتیب و تعدیل مال الاجاره) بجای تنظیم می نویسیم تعدیل مال الاجاره و در قسمت بالا هم گمان نمیکنم لازم باشد ترتیبش را تبصره داده است.

شهردوست - بنده هم پیشنهادم را اصلاح میکنم که فقط در تبصره بجای تنظیم بنویسند تعدیل.

بیات - در تبصره را بنده قبول میکنم.

مخبر - بنده هم موافقم.

رئیس - پیشنهاد آقای انوار.

پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از کلمه (خدمات) اضافه شود (عمومی)

رئیس - آقای انوار.

انوار - در شور اول هم بنده پیشنهاد کردم و تصور میکردم در کمیسیون قبول شود برای اینکه نظر دولت هم همین است که خدمات عمومی را فقط شامل میشود مثل خدمات ادارات و شهر دارها و این جور چیزها که در حقیقت خدمات عمومی است نه خدمات خصوصی که مثلاً بنده در خانه خودم يك نوکر یا کافه دارم خدمات آنها هم تحت نظر دکترا میلسپو باشد معاون دکترا میلسپو هم در کمیسیون اظهار کرد که مراد خدمات عمومی است این است که بنده این پیشنهاد را کردم و تقاضا میکنم قبول بفرمایند.

وزیر دارائی - بنظر بنده اگر خدمات مطلقاً هم نوشته شود اشکالی ندارد و اگر بنویسیم خدمات عمومی ممکن است در موقع عمل با مشکلات برخوردیم و بعضی خدمات را هم لازم باشد درش رئیس کل دارائی دخالت داشته باشد آنوقت بتواند در صورتیکه از نظر عمل لازم باشد که دخالت کند و بنده تصور میکنم خدمات مطلقاً نوشته شود بهتر است و آقای انوار هم خوب است مسترد بفرمایند که در عمل برای ما تولید اشکالی ننماید.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده هم عقیده ام این است که پیشنهاد آقای انوار پیشنهاد خیلی خوبی است و این است که پیشنهاد

باید قبول بفرمایند ما این جا مقرراتی که وضع میکنیم برای کسانی است که در خدمات عمومی هستند ما دیگر کاری باشخاص نداریم چرا مطلب را انقدر می پیچانید بنده میخواهم يك نوکر بیاورم يك آشپز بیاورم باید در خدمت این نهاد کتر میلسپو دخالت کند این معنی ندارد که در کارهای خصوصی هم وارد شود و بنظر بنده این پیشنهاد بایستی مورد قبول واقع شود.

رئیس - موافقین با پیشنهاد آقای انوار برخیزند (اغلب قیام نمودند) قابل توجه شد.

وزیر دارائی - اجازه میفرمائید؟ از نقطه نظر این که يك موضوعی که نظر آقایان بآن متوجه میشود دولت هم با آن نظر موافق است حالا هم چون این پیشنهاد مورد قبول آقایان است بنده هم موافقت میکنم آقای مخبر هم تصور میکنم موافق باشند.

مخبر - بنده هم قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای بهبهانی.

بنده بجای تبصره ۳ ماده اول کمیسیون تبصره ۳ ماده لایحه دولت را پیشنهاد مینمایم.

مخبر - لایحه دولت اصلاً تبصره ۳ نداشت این تبصره را کمیسیون پیشنهاد کرد و در کمیسیون اضافه شد.

رئیس - آقای بهبهانی.

بهبهانی - مقصود بنده تبصره ۳ گزارش شور اول کمیسیون است خیلی متاسفم که باید عرض کنم صحبت هائی که در باب مواد قانون میشود غالباً بتعارف میگردد و روی منطق بکسی جواب داده نمیشود بنده يك عرایضی کردم و آقای وزیر مالیه هم يك تعارفائی نسبت به دکترا میلسپو کردند بنده هم موافقت دارم که ایشان يك سابقه خوبی در این مملکت دارند و همه هم بایشان اعتماد دارند و میل دارند که کار ایشان بخوبی پیشرفت کند ولی هیچکس را بنده مصون از خطا نمیدانم و ممکن است ایشان هم خطا بکنند.

حالا راجع به تبصره عرض کنم در شور اول در کمیسیون دارائی يك نظری بود و تبصره بیوم بروی آن نظر اضافه شد

که باید يك چیزهای خوارباری که لازم میشود در تحت اختیار د کتر میلسپو باشد از طرف وزارت خوار بار با مصلحت دید خود د کتر میلسپو رئیس کل دارائی پیشنهاد میشود و روی آن عمل میکنند موجهی ندارد که دولت و هیئت دولت در این باب رأی بدهد چون این يك مطلبی است تحت اختیار يك وزیر اگر يك وزیر يك مطلبی را صلاح بدانند یا صلاح ندانند هیئت دولت باید روی صلاح و مصلحت او عمل کند بخصوص آقای تدین که در این مدت کم که در وزارت خواربار هستند کاملاً اوضاع خوار بار بهتر شده است هم جنسش بهتر شده هم کمیتهش و ایشان نشان دادند که در این مملکت يك وزیر هم پیدا میشود عمل کند. در هر حال بنده هیچ موجهی نمی بینم که این تبصره را تغییر دهند و اختیارش را بدولت بدهند که ممکن است يك وقت مطلب لازمی باشد و تا کار در هیئت وزراء طرح شود و جلب موافقت شود موجب تأخیر کار میشود بعقیده بنده هیچ لزومی ندارد که این کار بانظر هیئت وزیران بماند و اگر میخواهند تأخیر کار فراهم شود اختیار آن را به هیئت دولت بدهید.

وزیر دارائی - پیشنهادی که در کمیسیون موافقت شده بود همان تبصره سوم بود که در خبر شور اول بود در همانجا هم آقای بهبهانی توجه فرمودند که تصویب هیئت وزیران هم هست و تبصره اینطور بود که بر حسب پیشنهاد وزارت خوار بار و رئیس کل دارائی هر قسمت از مواد خوار بار لازم شود تحت این اختیار در آید با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد و حالا هم در این تبصره مینویسد با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده میشود. در کمیسیون موقع شور دوم که مذاکره شد گفتند این تبصره یک قدری طولانی شده و بسط پیدا کرده است و البته وقتی بنا باشد هیئت وزیران تصویب کنند تا نظر وزیر خوار بار و رئیس کل دارائی موافقت با آن موضوع نداشته باشد که مورد نظر هیئت وزیران واقع نمیشود از این جهت گفتند همینقدر که هیئت وزیران يك چیزی را لازم بدانند تحت اختیار گذارده شود خالا هم اگر آقایان نظر دارند که همان تبصره گزارش شور اول بهتر است اشکالی ندارد همان قسمتی

که در خبر اولیه بوده است باز هم قبول میکنیم و این پیشنهاد آقای بهبهانی را بنده قبول میکنم.

مخبر - بنده هم قبول میکنم.

نیکپور - آن تبصره را بخوانند.

رئیس - تبصره سوم گزارش شور اول خوانده میشود تبصره ۳ - در مورد آن قسمت از مواد خواربار که به تشخیص وزارت خواربار و رئیس کل دارائی لازم شود مشمول این قانون واقع گردد بموجب پیشنهاد وزارت خواربار و رئیس کل دارائی با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد

رئیس - آقای دهستانی تقاضای تجزیه کرده اند در ماده و تبصره ها. آقای هاشمی

هاشمی - بنده فقط اشکالم در این قسمت این است که حالا که صادر کردن اجناس از کشور بموجب این قانون تحت اختیار رئیس دارائی قرار خواهد گرفت آیا تعیین قیمت اجناس صادراتی طبق چه مقرراتی خواهد بود خواستم توضیح فرمایند تعیین قیمت صادرات مقرراتی دارد یا نه؟

وزیر کشاورزی - اگر چنانچه میشد از حالا این را روشن کنیم که این صحبت ها واقع نمیشد این یکی از چیزهایی است که تحت اختیار خود رئیس دارائی است و هنوز هم افشا نشده است و کسی هم نمیدانند که بعرض آقا برساند (هاشمی - خود دولت هم نمیدانند؟) خیر مبدء تعیین قیمت ها را خود رئیس دارائی معین میکند

رئیس - ماده اول با اصلاحاتی که شده است خوانده میشود بعد رأی میگیریم

ماده اول - به آقای د کتر میلسپو رئیس کل دارائی فعلی اختیار داده میشود امر تحصیل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس و حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آن و همچنین مال الاجاره مستغلات و دستمزد کلیه کارها و خدمات عمومی را تحت اداره خود قرار دهد

تبصره ۱ - ترتیب و تعدیل مال الاجاره مستغلات با مقرراتی که از طرف وزارت دادگستری و رئیس کل دارائی تنظیم خواهد شد بعمل خواهد آمد

تبصره ۲ - نسبت باجناس وارداتی و صادراتی نوع اجناسی که باید تحت اختیار در آید قبلاً آگهی خواهد شد

تبصره ۳ - در مورد آن قسمت از مواد خوار بار که به تشخیص وزارت خوار بار و رئیس کل دارائی لازم شود مشمول این قانون واقع گردد بموجب پیشنهاد وزارت خوار بار و رئیس کل دارائی با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد

طباطبائی - پس پیشنهاد بنده چطور شد؟ پیشنهاد بنده این بود که جمله غیر خوارباری از اصل ماده حذف شود برای این که در تبصره ۳ اجازه داده شده است که آن قسمت از اجناس خوارباری که لازم شود رئیس کل دارائی دخالت کند با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده میشود نظر دولت هم همین است و با بودن این قسمت در تبصره ذکر آن جمله در ماده زائد است و همان قسمتی که در تبصره نوشته شده کافی است و با حذف این قسمت در ماده اشکال و اختلافی هم بین ماده و تبصره پیدا نخواهد شد

وزیر دارائی - نتیجه اظهار آقای طباطبائی که میفرمایند جمله غیر خوارباری از ماده برداشته شود این است که اجناس خوارباری هم ضمیمه شود در صورتیکه نظر این است که خوار بار ضمیمه نباشد و این نظر با پیشنهاد آقای نقابت که رد شد یکی است (صحیح است)

رئیس - پیشنهاد تجزیه شده است. رأی میگیریم به اصل ماده اول موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. رأی گرفته میشود به تبصره اول موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. رأی گرفته میشود به تبصره دوم موافقین برخیزند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد. رأی میگیریم به تبصره سوم

بعضی از نمایندگان - عده برای رأی کافی نیست - ختم جلسه

۴- موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یکشنبه ۱۱ اردیبهشت سه ساعت و نیم پیش از ظهر تمنا میشود آقایان هم اول وقت تشریف بیاورند. دستور هم بتیغه شور در این لایحه.

(مجلس يك ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری